

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Vývoj místní samosprávy v městské části Praha 5

Marika Vondráčková

© 2016 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Marika Vondráčková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Vývoj místní samosprávy v městské části Praha 5

Název anglicky

The Development of Local Government in the City District Praha 5

Cíle práce

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy a místního rozvoje po roce 1989. Výzkum bude zaměřen na vybranou obec – městskou část Praha 5. Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele městské části a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy – role spolků a místních politických subjektů na veřejný život, samosprávu a rozvoj obce.

Metodika

Ve výzkumu samosprávy (politiky) na lokální (komunální) úrovni rozhodování se uplatňují dva hlavní směry. První upřednostňuje pohled shora a na komunální politiku pohlíží jako na nejnižší patro politiky jako celku. Nezhledňuje však místní specifika. Druhý směr vychází ze základního tvrzení, že komunálních politik je tolik, kolik je obcí. Jeho základní metodou jsou většinou jednotlivé případové studie, na jejichž základě bývají teprve opatrně konstruována zobecňující tvrzení [Balík 2005: 166-167]. Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. Práce bude postavena jako případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace.

Doporučený rozsah práce

60-70 stran

Klíčová slova

Praha 5, rozvoj obce, rozpočet obce, participace občanů, spolek, místní samospráva, komunální volby, volební strana, komunální koalice

---

Doporučené zdroje informací

Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009.

Balík, S. Metodologie výzkumu komunální politiky. In Fiala, P.; Strmiska, M. Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody. Brno: CDK, 2005.

Brokl, L. Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997.

Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010.

Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101.

Říchová, B. (eds.) Analýza politiky a političtí aktéři. Možnosti a limity aplikace teorii v příkladech. Praha: Sociologické nakladatelství, 2015.

Říchová, B. Úvod do současné politologie: srovnávací analýza demokratických politických systémů. Praha: Portál, 2002.

Skovajsa, M. a kol. Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice. Praha: Portál, 2010.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 9. 11. 2015

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 31. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci " Vývoj místní samosprávy v městské části Praha 5" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Janu Čopíkovi Ph.D. za cenné rady a pomoc při psaní této práce.

Vývoj místní samosprávy v městské části Praha 5

Souhrn

Práce se věnuje volbám, popisuje, jak volby fungují ve velkých městech a tyto poznatky jsou aplikovány na městskou část Praha 5. Práce se dále věnuje výsledkům voleb od roku 2002, popisuje volební mechanismy v jednotlivých volebních obdobích a představuje nejdůležitější aktéry v jednotlivých volebních obdobích. V práci je poukázáno na nestabilitu koalic a časté odvolávání starostů. Velká pozornost je věnována především volbám v roce 2014.

Práce dále popisuje fungování občanského sektoru v České republice, založení občanského sdružení a pravidla fungování těchto sdružení, která jsou aplikována přímo na občanská sdružení působící na Praze 5, zejména v Prokopském údolí.

Práce se dále zabývá založením politické strany, která zastřešuje místní kandidátku s jedním ústředním tématem, ale kandiduje v Praze, kde převažují celostátní politické strany. Práce využívá rozhovory s aktéry občanského sdružení i občanů, kteří se rozhodli založit politickou stranu jako formu protestu proti výstavbě v Prokopském údolí.

Klíčová slova: Praha 5, rozvoj obce, rozpočet obce, participace občanů, spolek, místní samospráva, komunální volby, volební strana, komunální koalice

The Development of Local Government in the City District Praha 5

Summary

Subject of this dissertation is election, description of the way election functions in big cities, and these findings are applied to district of Prague 5. This theses focuses on results of public election from 2002, describes election mechanics in separated election terms and presents their most important participants. This disertation points to instabiliti of political party coalitions and frequent suspension of office of mayor.

Big attention is given to public election in year 2014. Theses describes function of civic sector in Czech republic proces of establishing and rules of function of civic associations, which are directly applied to civic associations acting on Prague 5, especially on Prokopské údolí. This disertation then focuses on establishing of political parties, which have elements of municipal level, but candidate in Prague 5, where politics on national level mostly occurs.

This theses uses interviews with both actors of civic associations and citizens, who decided to establish a political party as form a protest against construction in Prokopské údolí.

Keywords: Prague 5, community development, municipal budget, participation of citizens, association, local government, local election, election party, municipal coalition

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
3 Teoretická východiska	15
3.1 Samospráva	15
3.2 Volby.....	15
3.2.1 Funkce voleb.....	16
3.2.2 Volební kampaň.....	17
3.2.3 Volební systémy	17
3.2.4 Volební strany, nezávislí kandidáti.....	18
3.2.5 Způsoby volby	19
3.2.6 Struktura hlasu	19
3.2.7 Volební klauzule	20
3.2.8 Volební formule.....	20
3.2.9 Volební obvod.....	21
3.3 Politický systém města	22
3.4 Typologie koalic.....	22
3.4.1 Minimálně vítězná ideově propojená koalice	23
3.4.2 Minimálně vítězná ideově nepropojená koalice	23
3.4.3 Velká koalice	24
3.4.4 Nadměrná ideově propojená koalice.....	24
3.4.5 Nadměrná ideově nepropojená koalice.....	24
3.4.6 Široká koalice	24
3.4.7 Všestranické koalice	25
3.5 Obce	25
3.5.1 Funkce obcí.....	25
3.5.2 Rozpočet obcí	26
3.5.3 Hlavní město Praha.....	27
3.5.3.1 Příjmy městských částí	27
3.5.3.2 Výdaje městských částí	27
3.5.4 Působnost obce	28
3.5.5 Orgány obce.....	28
3.5.5.1 Zastupitelstvo obce.....	29
3.5.5.2 Rada obce	30

3.5.5.3	Starosta	31
3.5.5.4	Obecní úřad	32
3.5.5.5	Výbory a komise.....	32
3.6	Občanská společnost	33
3.6.1	Sociální jednání.....	33
3.6.2	Občanská společnost v demokracii.....	34
3.6.3	Označení pro organizace občanské společnosti.....	34
3.6.4	Strukturálně- operacionální definice.....	35
3.6.5	Rozdělení organizací občanské společnosti podle typu.....	36
3.6.6	Funkce organizací	37
3.6.7	Vysvětlení vzniku organizací občanské společnosti.....	38
3.6.8	Občanství	39
3.6.8.1	Svoboda sdružování ve významných dokumentech.....	39
3.6.9	Občanská práva.....	39
3.6.10	Občanský sektor.....	40
3.6.11	Politické strany a zájmové skupiny v občanské společnosti.....	40
3.6.12	Struktura polického systému – Zájmové skupiny.....	41
3.6.13	Občanská sdružení a spolky.....	42
3.6.13.1	Rozdíl mezi spolkem a politickou stranou	42
3.6.13.2	Základní principy spolkového práva:	42
3.6.13.3	Vznik občanského sdružení.....	43
3.6.13.4	Členství v občanském sdružení	44
3.6.13.5	Zánik občanského sdružení	44
3.6.13.6	Založení politické strany nebo politického hnutí	45
4	Vlastní práce	47
4.1	Městská část Praha 5	47
4.1.1	Doprava na Praze 5	48
4.1.2	Školství na Praze 5.....	48
4.1.3	Zdravotnictví na Praze 5	49
4.1.4	Spolky a sdružení na Praze 5	49
4.2	Socioekonomické ukazatele	49
4.2.1	Vývoj počtu obyvatel.....	49
4.2.1.1	Rok 2001	49
4.2.1.2	Rok 2014	49
4.2.2	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	50
4.2.3	Mzdy	50

4.3	Rozpočet MČ Prahy 5	50
4.3.1	Vývoj rozpočtu	50
4.3.2	Rozpočet MČ Prahy 5 za rok 2015	51
4.4	Volební mechanismy na Praze 5	53
4.4.1	Volební období 2002-2006	53
4.4.2	Volební období 2006- 2010	54
4.4.2.1	Osobnost starosty Milana Jančíka	55
4.4.3	Volební období 2010-2014	57
4.4.3.1	Odvolání starosty	58
4.4.3.2	Změny na radnici	58
4.4.3.3	Rozpad koalice	59
4.5	Výstavba na Praze 5	59
4.5.1	Vybrané problémové stavby na Praze 5	59
4.5.1.1	Výstavba viladomů v ulici Výhledová	59
4.5.1.2	Výstavba v parku Malvazinky	60
4.5.1.3	Výstavba Viladomů na Farkáně	60
4.5.1.4	Výstavba v Prokopském údolí	61
4.6	Prokopovo	63
4.6.1	Vznik	63
4.6.2	Petice	64
4.6.2.1	Vyjádření Tomáše Homoly k požadavkům petice a výstavbě	65
4.6.2.2	Vyjádření a činnost developera	66
4.6.2.3	Otevřený dopis	66
4.7	Společnost proti developerské výstavbě v Prokopském údolí (SPDV)	67
4.7.1	Co předcházelo vzniku	67
4.7.2	Vznik	67
4.7.3	Volební kampaň	69
4.7.4	Sestavení kandidátky	69
4.7.5	Volby	70
4.7.6	Situace po volbách	71
4.8	Volby 2014	71
4.8.1	Povolební situace	72
4.8.2	Vládnutí radnice Prahy 5 od roku 2014 dosud	73
4.8.3	Současný postoj radnice	74
5	Závěr	76
6	Seznam použitých zdrojů	79

Literatura	79
Internetové zdroje.....	79
Rozhovory	82
Přílohy	83
Příloha 1: Rozhovor SPDV	83
Příloha 2: Rozhovor Prokopovo.....	83
Příloha 3: Rozhovor Lukáš Budín.....	83
Příloha 4: Volební leták SPDV	84
Seznam obrázků	
Obrázek 1: Mapa plánovaných projektů.....	63
Seznam tabulek	
Tabulka 1: Rok 2012	50
Tabulka 2: Rok 2013	51
Tabulka 3: Rok 2014	51
Tabulka 4: Výsledky ve vybraných okrskách.....	71

1 Úvod

V posledních letech se v naší společnosti otvírá prostor pro vznik různých občanských sdružení a iniciativ, které ve společnosti hájí své zájmy pomocí svých členů či formou různých petic a protestů. Občanská sdružení umožňují nejen svým členům poukazovat na problémy ve svém okolí a případně vyvíjet nátlak na jejich řešení a tím přispívají k fungování společnosti.

Jelikož došlo k navýšení počtu takových skupin a vyvíjí čím dál větší tlak na zastupitele a jiné státní orgány změnil se i postoj těchto orgánů vůči nim. Dříve nebylo běžné, aby občanské iniciativy byly brány vážně a muselo se přihlížet k jejich názorům, ale v současné době slaví tyto iniciativy značné úspěchy a úředníci musí jejich názory a požadavky brát v potaz.

Fungování těchto iniciativ je specifické, neboť se každá zaměřuje na jinou sféru ve společnosti a každá z nich využívá k dosažení svých požadavků jiných forem nátlaku. Iniciativy jsou nejvíce rozšířené ve větších městech, kde se koncentruje více lidí a vzniká tak více potencionálně nespokojených občanů ochotných se angažovat. Vznik iniciativ je podmíněn spokojeností občanů se svými zvolenými zástupci. Čím více jsou občané nespokojeni s kroky těchto zástupců, tím větší je pravděpodobnost, že vytvoří iniciativu, aby jim v těchto krocích zabránili. Ve výjimečných případech zástupci iniciativ sami kandidují, aby mohli být přímo u rozhodování a měli tak možnost svým hlasem ovlivnit rozhodnutí na radnici. V těchto případech pak většinou volí formu kandidatury jako sdružení nezávislých kandidátů nebo pod hlavičkou místní organizace některé z velkých politických stran.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy a místního rozvoje po roce 1989. Výzkum bude zaměřen na vybranou obec - městskou část Praha 5. Tato část Prahy byla vybrána z důvodu, že se zde často ruší vzniklé koalice a zakládají se nové v průběhu jednotlivých volebních období a několikrát zde byl odvolán starosta. Dalším důvodem je existence silné občanské společnosti v podobě hnutí a občanských sdružení. V neposlední řadě byl důvodem pro výběr fakt, že zde vznikla politická strana, jejíž založení je spjato s autorkou práce a její rodinou. Práce je zejména zaměřena na problematiku a občanská sdružení v Prokopském údolí.

Výzkumná otázka: Je možné v městské části, kde působí převážně celostátní politické strany uspět i jako místní strana, která prezentuje jedno hlavní téma? politiky uspět i jako strana, která praktikuje komunální politiku?

Cílem práce byl v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele městské části a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy - role spolků a místních politických subjektů na veřejný život, samosprávu a rozvoj obce.

2.2 Metodika

Ve výzkumu samosprávy (politiky) na lokální (komunální) úrovni rozhodování se uplatňují dva hlavní směry. První upřednostňuje pohled shora a na komunální politiku pohlíží jako na nejnižší patro politiky jako celku. Nezohledňuje však místní specifika. Druhý směr vychází ze základního tvrzení, že komunálních politik je tolik, kolik je obcí. Jeho základní metodou jsou většinou jednotlivé případové studie, na jejichž základě bývají teprve opatrně konstruována zobecňující tvrzení (Balík 2005: 166-167). Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. Práce bude postavena

jako případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky studium dokumentů, kterými byli zejména rozpočty, materiály občanského sdružení a volebních stany, zasedání zastupitelstva a rozhodnutí rady. Druhou technikou bylo dotazování, které probíhalo mezi zástupci radnice Prahy 5, občanského sdružení Prokopovo a členy Společnosti proti developerské výstavbě v Prokopském údolí. Dotazování si nepřáli, aby práce obsahovala přepis rozhovorů, proto jsou odpovědi zapracovány v textu práce. Kladené otázky jsou součástí přílohy.

Dále budou použity další standardní metodologické postupy.

3 Teoretická východiska

3.1 Samospráva

Samospráva je veřejná správa, která je nezávislá na státu. Stát vytváří podmínky pro fungování samosprávy a z toho důvodu její nezávislost není absolutní. Samospráva omezuje držitele státní moci, ale stát bez samosprávy nemůže existovat a samospráva bez státu taktéž ne. Stát nemůže zasahovat do rozhodnutí samosprávných orgánů, zasahuje pouze tím, že tvoří zákony. Samospráva se dělí na územní, profesní a zájmovou.

Územní samospráva je tvořena základními územními celky a vyššími územními samosprávnými celky. Ústava určuje, že základními územními celky jsou obce a vyššími územními samosprávnými celky jsou kraje. Územní samospráva je prostorově ohraničený celek, který má právo samostatně hospodařit, rozhodovat o svých záležitostech a nakládat se svým majetkem. Zájmovou samosprávu reprezentují zejména různé profesní komory. (www.rozvojobci.cz/, 2011)

3.2 Volby

Volby jsou nejuznávanějším ukazatelem demokracie, jak pro odborníky, tak i pro běžnou veřejnost. Definice dle Říchové definuje volby takto:

„Lze definovat jako časově a místně sladěný, v základních otázkách právně upravený proces ustavování zastupitelských sborů jako kolegiálních představitelů suverenity nebo samosprávy těch, kteří je ustanovují“ (Říchová, 2007, p. 131)

Jsou rozlišovány dva základní typy voleb a to výběr kandidátů nebo výběr programu. Zároveň rozlišujeme i několik typů volebního aktu, který můžeme vnímat jako technický prostředek vedoucí k ustanovení zástupců nebo jako výraz určitých ideálů.

(Říchová, 2007, p. 131)

Voliči svým osobním rozhodnutím vytváří volební akt a mohou být z procesu voleb vyloučeni jen za výjimečné situace, například pokud vykonávají trest ve vězení. Možnost výběru spolu se svobodou nabídky tvoří hlavní znaky svobodných voleb uskutečňovaných v demokratickém systému. Volební akt však není jedinou částí voleb. Odevzdané hlasy je nutné přepočítat na mandáty dle zvolené techniky voleb a tento proces, který je určitým

souhrnem pravidel, nazýváme volebním procesem. Výběr techniky pro přepočítávání hlasů občanů na mandáty poslanců je závislý na několika aspektech. Mezi ně patří charakter společnosti, kam řadíme jazykovou, rasovou, náboženskou či kulturní heterogenost či homogenost, dále do těchto aspektů řadíme druh politického systému či státní zřízení. (Říchová, 2007, p. 133)

Zda by volební právo mělo být právem či povinností není zcela jednoznačné a toto téma otevírá dlouhou dobu prostor pro diskuzi. V praxi tak existuje několik pojetí a to pojetí individualistické, funkcionalistické a přirozenoprávní. (Říchová, 2007, p. 133)

V České republice je volební akt svobodným aktem, nikoliv povinností. Účast na volebním aktu se dá díky charakteru volebního práva rozlišit na volební právo aktivní a pasivní. Aktivní volební právo, které opravňuje občany účastnit se volebního aktu a rozhodnout tak, jak se bude formulovat zastupitelstvo. Hlavní podmínkou účasti na volebním aktu u aktivního volebního práva je splnění věkové hranice 18 let. Volič musí mít státní občanství a musí být způsobilý k právním úkonům. Pokud volič splní tyto podmínky, může se účastnit volebního aktu. Druhou formou volebního aktu je pasivní právo, které umožňuje občanům kandidovat. I v tomto případě musí být splněny určité podmínky. Jedná se zejména o neslučitelnost výkonu funkcí, kumulací více poslaneckých mandátů či politická nezpůsobilost (Říchová, 2007, p. 134) (Čmejrek, et al., 2010, p. 51)

3.2.1 Funkce voleb

Jelikož se volby pravidelně opakují, umožňují občanům v případě nespokojenosti se zastupitelskými či exekutivními orgány tyto orgány pomocí voleb vyměnit. Z toho vyplývá, že občané mají možnost kontrolovat činnost zvolených orgánů a využívat tak kontrolní funkci voleb.

S kontrolní funkcí voleb je spojená funkce legitimizační, která umožňuje voličům přenést svoji důvěru na konkrétní osobu či politickou osobu. Ve volbách získají legitimitu nejen zvolené orgány, ale i další orgány, které svoji legitimitu odvozuje od zastupitelského orgánu. (Čmejrek, et al., 2010, p. 51) (Říchová, 2007, p. 132)

Volební proces zaručuje voličům funkci výběru a možnost zvolit nejpřijatelnější variantu zastupitelstva, které je bude reprezentovat. Pomocí voleb může několik politických subjektů sjednotit své názory a snížit tak konkurenční boj, zároveň volby vyjadřují souhlas voličů se základními hodnotami politického systému, z čehož vyplývá, že volby mají i funkci

integrační. Pravidelné volby zaručují, že jedna vláda vládne časově omezenou dobu a tak plní kontrolní funkci. (Čmejrek, et al., 2010, p. 51)

3.2.2 Volební kampaň

Volební kampaň je upravena volebními zákony a její podmínky byly během let několikrát změněny. Současný stav neupravuje dobu začátku kampaně ani její konec. Starostům odpadla povinnost vyhrazovat plochy pro vylepování plakátů, mají pouze možnost tyto plochy vyhrazovat. Zákon dále upravuje zveřejňování volebních průzkumů, které musí být ukončeno tři dny před dnem voleb a tento zákaz zveřejňování platí až do ukončení hlasování. Dále je zakázáno jakékoliv přesvědčování a propagování v místě, kde je sídlo volební místnosti. (Balík, 2009, p. 89)

3.2.3 Volební systémy

Metoda, která převádí vůli voličů do zastupitelských orgánů nebo v užším slova smyslu převádění voličských hlasů na mandáty se nazývá volební systém. V užším pojetí můžeme volební systém dělit dle konstrukce volebních obvodů na většinový a proporcionální. Podstatou většinového systému jsou jednomandátové obvody a platí pravidlo, že je tolik obvodů, kolik se volí mandátů. Kandidát, který od voličů získá absolutní nebo relativní většinu hlasů ve většinovém systému získává mandát. Většinový volební systém vyniká jednoduchostí, vysokou personalizací volby a tím, že zvolený zástupce je úzce spjat se svými voliči. Nevýhodou tohoto systému je určité znevýhodnění menších stran, protože tento systém je disproporční a nedostatečně odráží rozložení politických sil. (Čmejrek, et al., 2010, p. 52)

Proporcionální systém naopak využívá vícemandátové obvody, kde voliči nevolí kandidáty, ale volí mezi kandidátními listinami, tedy vybírají politické strany. Jedná se o velice spravedlivý systém, který ukazuje aktuální rozložení politických sil a zajišťuje tak jednu ze základních funkcí voleb.

Aby se do zastupitelstva nedostalo až moc subjektů, musí se jejich počet regulovat pomocí volební klauzule. V proporcionálním systému se získané hlasy musí přepočítat na mandáty, a proto jsou tyto systémy složitější než většinové. Politické strany mají v tomto systému velkou úlohu, proto jsou kandidáti závislí na politických stranách víc než na svých voličích. (Čmejrek, et al., 2010, p. 53)

3.2.4 Volební strany, nezávislí kandidáti

Označení volební strany je používáno již od roku 1990 a navazuje na prvorepublikový systém. Polistopadový systém umožňuje kandidovat politickým stranám a koalicím ale i nezávislým kandidátům a jejich sdružením. V roce 1994 a 2001 se jednalo o zrušení kandidatury nezávislých kandidátů, ale tato jednání nebyla úspěšná. Základní podmínkou pro kandidaturu do zastupitelstva je pro politické strany, nezávislé kandidáty či jejich koalice registrace. U voleb do zastupitelstva není nutné, aby kandidáti byli zároveň členy dané strany, každý kandidát však může figurovat pouze na jedné listině. V roce 1990 bylo ustanoveno, že kandidátní listina může obsahovat takový počet kandidátů, kolik je v daném obvodu mandátů. (Balík, 2009, p. 90)

V případě kandidatury nezávislého kandidáta nebo sdružení nezávislých kandidátů je zapotřebí sehnat určitý počet podpisů. Minimální procento pro kandidaturu u sdružení nezávislých kandidátů tvoří vždy 7% z celkového počtu obyvatel obce. U kandidatury nezávislých kandidátů se procenta liší dle počtu obyvatel. U nejmenších obcí do 500 obyvatel se jedná o 5% z celkového počtu obyvatel, v obci do 3000 obyvatel je minimum 4% a zároveň nejméně 25 voličů, v obci do 10 000 se jedná o 3% z celkového počtu obyvatel a nejméně 120 podpisů. Ve větších městech do 50 000 se jedná o 0,2% z celkového počtu obyvatel a zároveň o nejméně 600 podpisů, ve městech do 150 000 obyvatel stačí 1% podpisů z celkového počtu, avšak nejméně 1000 hlasů a v největších městech nad 150 000 se jedná o 0,5% a nejméně 1500 podpisů. (Balík, 2009, p. 90)

Z tohoto rozdělení z roku 1994 je patrné, že ve větších městech je od čtvrté kategorie, tedy 10 000 obyvatel a více je výhodnější založit politickou stranu než sdružení nezávislých kandidátů. Ve větších městech je tak cílem ztížit kandidaturu pro nezávislé kandidáty, což má za následek vznik různých stran, které jsou stranou jen formálně, protože mají v názvu slovo "nezávislost" případně se jedná o druh místního nebo regionálního vymezení. Již od roku 1994 tak můžeme pozorovat vznik těchto nových stran jako například Iniciativa

pražských občanů, Pražané Praze a jiné. Stále přísnější legislativa související hlavně s hospodařením stran umožnila vznik těchto stran s celostátní působností, ale bez ambicí dosáhnout úspěchu na celostátní úrovni. Tyto strany vznikly především proto, aby mohly zajistit služby a podporu pro místní nezávislé nebo dosáhnout úspěchu na krajské úrovni. (Balík, 2009, p. 91)

3.2.5 Způsoby volby

Znakem poměrného komunálního volebního systému je existence kandidátních listin, které volební strany předkládají svým voličům. Tyto listinné systémy dělíme do několika následujících kategorií:

U přísně vázaných kandidátních listin volič nemůže měnit pořadí osob a zároveň nemá možnost hlasovat pro kandidáty na různých listinách. Strana stanoví pořadí, na jehož základě se rozdělují mandáty kandidátům, což straně umožňuje kontrolu při výběru budoucích reprezentantů. V současné době není tento systém v komunálním prostředí téměř využíván. (Čmejrek, et al., 2010, p. 94)

U způsobu vázaných kandidátních listin strana také stanovuje pořadí pro rozdělování mandátů, ale volič má zároveň možnost udělit preferenční hlas. Kandidát má možnost díky těmto preferencím přeskočit své spolukandidáty za předpokladu, že splní stanovenou výši odevzdaných hlasů. Přestože volič nemá možnost udělovat preference kandidátům z různých stran, může částečně ovlivnit, který kandidát se stane zastupitelem.

Volné kandidátní listiny umožňují vybírat kandidáty z různých stran, přestože i zde má vliv nominující strana či hnutí. Na základě poměru preferencí, které volič udělil kandidátům dané strany, jsou přerozdělovány mandáty. Mandát získají zastupitelé, kteří získali nejvíc preferenčních hlasů. (Čmejrek, et al., 2010, p. 95)

3.2.6 Struktura hlasu

Volby probíhají tak, že v každé obci volič obdrží volební lístek samostatný pro volené zastupitelstvo. Na volebním lístku jsou uvedeny kandidující strany a seznam kandidátů jednotlivých volebních stran. Volič má možnost označit na hlasovacím lístku jednu volební stranu a dát tak hlas všem kandidátům této strany. Volič také může označit kandidáty různých stran a každému z nich tak dát jeden hlas. Oba dva způsoby je možné kombinovat tak,

že volič označí volební stranu a dále označí jednotlivé kandidáty z ostatních stran. Výsledkem je, že hlas získávají jednotlivě označení kandidáti a zbytek získávají kandidáti označené strany. (Balík, 2009, p. 97)

Každý volič musí hlasovat osobně, není možné, aby někdo hlasoval v zastoupení. Okrsková volební komise po skončení vyjímá hlasy z úředních obálek, které získala od voličů a sčítá je. V případě, že hlasování probíhá současně do zastupitelstva městského obvodu či městské části a do zastupitelstva města nebo zastupitelstva Hlavního města Prahy, je nutné hlasy rozdělit a sčítat je zvlášť. (Čmejrek, et al., 2010, p. 62)

3.2.7 Volební klauzule

Jedná se o uzavírací klauzuli, která je využívána především v proporcionálních volebních systémech. Volební klauzule je uměle stanovený práh pro vstup do zastupitelského orgánu. Strana tak potřebuje určitý počet hlasů, aby se mohla podílet na rozdělování mandátů, volební klauzule tak zastává redukční funkci. V České republice se volební klauzule týká voleb do poslanecké sněmovny, Evropského parlamentu, ale i voleb krajských a obecních. Pro všechny tyto volby, které využívají proporcionální techniky je stanovena stejná volební klauzule 5 %. U voleb do Poslanecké sněmovny se klauzule zvyšuje v případě koalic. V případě dvou stran tvořících koalici je klauzule 10 %, v případě 3 stran 15 % a v případě čtyř a více stran je volební klauzule 20%. V případě voleb do zastupitelstev krajů se volební klauzule nezvyšuje, ani pokud subjekty utvoří koalici. Volební klauzule se může i snižovat a to v případě obecních voleb z důvodu zachování politické soutěže.

(Balík, 2009, p. 98)

3.2.8 Volební formule

Volební formule, jež je matematickou operací umožňuje přepočítávání hlasů na mandáty. Její použití je zakotveno ve volebním zákoně. Můžeme rozlišit dva druhy volebních formulí a to většinové a proporcionální volební klauzule. Většinová volební formule je v České republice využívána ve volbách do Senátu, tedy v jednomandátových obvodech. Proporcionální volební formule je využívána ve volbách do poslanecké sněmovny, Evropského parlamentu a do zastupitelstev obcí a krajů, tedy ve vícemandátových obvodech.

Proporcionální volební klauzule využívá volební kvóty a volební dělitele. Volební kvóty reprezentují přirozený práh pro vstup do zastupitelského orgánu v daném volebním obvodu. (Čmejrek, et al., 2010, p. 58)

Problémem volebních kvót je ten, že se většinou nepodaří rozdělit všechny mandáty na základě prvotního výpočtu a je potřeba určit, jakým způsobem rozdělit zbývající mandáty.

Jedním z těchto způsobů je volební dělitel, který pracuje s předpokladem, že subjekt získající nejvyšší průměrný hlas na mandát, má nárok na získání postu v zastupitelstvu. Volební dělitele se liší tím, jestli využívají řadu přirozených čísel, lichá čísla nebo hodnotu prvního dělitele. Na základě tohoto dělení můžeme využívat d'Hondtova dělitele, který pracuje s číselnou řadou 1,2,3,4,5 ...n, kde n označuje počet mandátů. Metodu d'Hondtovy volební formule využívají volby do poslanecké sněmovny či volby do zastupitelstev obcí.

Další formulí je Sainte- Lague využívající stupnici 1,3,5,7 ... 2n-1, který je výhodný pro malé strany a naopak formule Imperiali využívající stupnici 2,3,4,5...n +1 zvýhodňuje velké strany. Z toho vyplývá, že volební formule sami o sobě nejsou rozhodující, ale musí spolupůsobit s velikostí obvodu. (Balík, 2009, p. 101) (Čmejrek, et al., 2010, p. 64)

3.2.9 Volební obvod

U volebního obvodu rozhoduje jeho velikost, která je měřena počtem mandátů, nikoliv počtem obyvatel či rozlohou daného území. Velikost volebního obvodu má přímý vliv na proporcionalitu voleb, což znamená, že čím je obvod větší, tím jsou volby proporcionalnější. (Balík, 2009, p. 92)

Standardně tvoří volební obvod jedna obec, ale zastupitelstvo má pravomoc vytvořit více volebních obvodů a to tak, aby v obci do 10 000 obyvatel bylo voleno nejméně 5 zástupců, v obci do 50 000 obyvatel 7 zástupců a 9 zástupců v případě, že obec má více než 50 000 obyvatel. Tato pravomoc neplatí pro Prahu a územně statutární města, kde by městská část či volební obvod měly tvořit pouze jeden volební obvod.

(Čmejrek, et al., 2010, p. 61)

Z hlediska velikosti volebních obvodů rozlišujeme tři kategorie – nízkou s 2-4 mandáty, střední s 5-9 mandáty a vysokou s 10 a více mandáty.

Nejvíce specifické jsou malé volební obvody, kde se projevují rozdíly mezi jednotlivými volebními formulemi. (Balík, 2009, p. 92)

3.3 Politický systém města

S ohledem na stranický systém velkých měst se politický systém neliší od systému na národní úrovni. Převážná většina aktérů jsou strany, vystupující v koaličních jednáních samostatně.

Mnohdy se na této úrovni vyskytují nadměrné koalice a deviantní případy, kdy koaliční aktéři neberou v potaz ideovou vzdálenost. Nejlepším případem jsou strany ODS a ČSSD, které spolu v některých velkých městech dlouhodobě spolupracují. (Říchová & kol., 2015, p. 193)

Za největší města jsou považovány obce, které mají více než 45 000 obyvatel. Na této úrovni se již nevyskytují nezávislí kandidáti, dominují zde politické strany. Politické systémy na této úrovni fungují na bázi vlády a opozice.

Dříve se rozložení politických sil podobalo parlamentní úrovni, s rozmachem regionálních politických stran však toto tvrzení ztrácí platnost. Vzhledem k tomu, že na této úrovni se přerozdělují vysoké finanční prostředky, tak se vedou povolební jednání a dochází zde k častému schůzování politických stran i jednotlivých zastupitelských frakcí. V této úrovni je ideologie politiků na půl mezi nepolitickým myšlením komunálních politiků a na půl mezi parlamentním myšlením. (Jüptner, 2004, pp. 95-98)

V této největší kategorii je samozřejmostí utváření koalic, které se mnohdy začínají vytvářet již před volbami mezi jednotlivými politickými tábory. Koalice si kladou za cíl obsadit nadpoloviční většinu zastupitelských křesel a zároveň získat nejvíce křesel v městské radě a funkci starosty či místostarosty. Nejvíce typické druhy koalic pro tuto kategorii je minimální koalice či velké koalice. Minimální koalice vznikají proto, aby strany mohly koncentrovat co největší podíl moci, nikoliv aby prosadily svůj program. (Jüptner, 2004, pp. 95-98)

3.4 Typologie koalic

Nezákladnější a nejobecnější dělení koalic je na minimální vítězné a nadměrné, které určují pouze jedno kritérium a to míru soutěživosti. Při podrobnějším dělení koalic je nutné přihlížet i k variantě jednobarevné exekutivy, která vznikne v případě, že politická strana

má nadpoloviční většinu mandátů. V tomto případě je pak exekutivní orgán složen pouze z členů této strany a neumožní vstup jinému uskupení. Druhou možností exekutivy je menšinová, kde strany nemají nadpoloviční většinu. Podstata je, že reprezentanti využívají síly, které nemají přímé zastoupení, ale svou neúčastí při hlasování sníží nadpoloviční většinu přítomných. Zákon č. 128/2000 sb. požaduje, aby členové rady byli zvoleni nadpoloviční většinou všech členů zastupitelstva, nikoliv pouze nadpoloviční většinou přítomných zastupitelů. Z toho důvodu není možné splnit podmínku menšinové exekutivy na české krajské a komunální úrovni, protože rada nemůže vzniknout, aniž by nadpoloviční většina zastupitelů odevzdala svůj hlas. (Balík, 2009, p. 188)

3.4.1 Minimálně vítězná ideově propojená koalice

Již z názvu je patrné, že členy této koalice spojuje podobná ideová základna. Koalici tvoří členské subjekty, jejichž počet je stanoven jako počet, který je potřeba k získání většiny. Tato koalice je logickým řešením povolební situace vycházíme-li z teorie racionální volby a optimálnosti ideové propojenosti.

Aktéři této koalice maximalizují politický vliv za vynaložení co nejmenší energie z důvodu, že se řídí teorií racionální volby. (Balík, 2009, p. 190)

3.4.2 Minimálně vítězná ideově nepropojená koalice

Jedná se o koalici, která je tvořena členy, kteří nejsou ideově propojeni, ale jejich počet je nejmenší možný proto, aby tvořili většinu. Většina členů této koalice jsou subjekty, které jsou z opačné části politického spektra. Koalici tak tvoří reprezentanti hlavního pólu a jeden či dva reprezentanti protikladných pólů. Koalici současně netvoří dva hlavní reprezentanti ideové spektra, tím se liší od velkých koalic. Tento typ koalice může vzniknout v případě, že vítězná strana není schopná vytvořit ideovou koalici, protože nemá s kým a místo, aby využila možnost spojit se se stranou druhého hlavního pólu, osloví menší stranu, která nemá podobnou ideovou základnu, ale nebude mít v koalici tak významnou pozici, jako strana velká. Další důvody, kdy může tato koalice vzniknout, jsou personální důvody, kdy je možnost vytvořit ideovou koalici, ale vítězná strana tuto možnost nevyužije. Příkladem ideově nepropojené koalice by v našem prostředí mohla být koalice ODS a KSČM, kdy opozici by tvořila TOP 09, ČSSD či SZ. (Balík, 2009, p. 191)

3.4.3 Velká koalice

Hlavním znakem této výjimečné koalice je, že tento typ není charakterizován většinou, tedy mechanicky ale je charakterizován ideově. V této koalici spolupracují dvě hlavní strany, jejichž ideová základna je protikladná., případně mohou spolupracovat s menšími středovými stranami.

Vzniká v případě, že personální důvody neumožní vytvořit ideově propojenou koalici, přestože jsou splněny podmínky pro její vytvoření. Velké koalice se utváří, aby se zvětšila šance na podporu legislativního tělesa nebo proto, aby se snížil počet členů v opozici. Členové velkých koalic je utvářejí proto, aby spolupracovali dlouhodobě, tedy i více než jedno období. Příkladem v české politice může být utvoření koalice ODS a ČSSD. (Balík, 2009, pp. 191-192)

3.4.4 Nadměrná ideově propojená koalice

Pro fungování této koalice je zapotřebí nejméně jednoho člena navíc tak, aby koalice neměla většinu hlasů. Svým fungováním připomíná široké koalice, protože je potřeba, aby v koalici byly zastoupeny protikladné ideové póly mezi dvě hlavními stranami. Tyto koalice nejčastěji vznikají tam, kde je pro rozhodnutí nutná nadpoloviční většina všech zastupitelů, nikoliv pouze přítomných, což je právě příklad české komunální politiky. Dále může tato koalice vzniknout v případě, že vítězná strana nedokáže vytvořit většinu a proto spolupracuje menší strany tak, aby žádný z nich neměl majoritní pozici. (Balík, 2009, p. 192)

3.4.5 Nadměrná ideově nepropojená koalice

Má mnoho společného s nadměrně ideově propojenou koalici s tím rozdílem, že její členové jsou ideově rozdílní. Podmínkou je, aby v opozici působilo několik stran a nejméně jedna z nich byla na stupnici ideového spektru mezi dvěma dalšími členy. Koalice vznikají ze stejného důvodu jako nadměrně ideové propojení koalice s tím rozdílem, že spolupráce je snadnější. (Balík, 2009, p. 194)

3.4.6 Široká koalice

Hlavním znakem této koalice je, že jsou zde zastoupeny téměř všechny politické síly. Z ideologických důvodů není součástí koalice jeden politický subjekt, případně politický proud. Podmínkou pro vznik je více než dva členové v koalici a musí mít víc členů, než kolik

je zapotřebí k vytvoření většiny a členové musí být ideově nesourodí. Koalice je známa jako duhová a nejčastěji vzniká proto, aby se co nejvíce subjektů podílelo na společné zodpovědnosti. Především kvůli ideovým důvodům se jeden subjekt na této zodpovědnosti nepodílel. Pak záleží na tom, zda je koalice postavena na spojení proto tomuto subjektu či je postavena bez něj. Široká koalice je sestavována především z důvodu obav před vyloučeným aktérem, větší roli zde hraje společný nepřítel než odlišné programy. (Balík, 2009, p. 194)

3.4.7 Všestranické koalice

Hlavním znakem této koalice je, že se na vládnutí podílejí všechny subjekty, žádný navenek není mimo koalici. Vznik těchto koalic vzniká ze strategického uvažování jednotlivých subjektů, především vítězné strany, která si tak zaručí, že v případě neúspěchu v dalších volbách nebude vítězná strana vyloučena ze spolupráce s ostatními stranami. Utvoření všestranické koalice zamezuje ve volebním období střetům s opozicí a případné porážce v dalších volbách. Členové koalice toto utvoření odůvodňují tím, že chtějí uspokojit všechny voliče, ale pravda je taková, že většinou pouze touží po bezpečí. (Balík, 2009, p. 195)

3.5 Obce

3.5.1 Funkce obcí

Bez ohledu na velikostní složení obcí má obec odpovědnost za sběr a odvoz odpadu, péče o rekreaci, umění, tělovýchovu a sport. Z hlediska pravomocí z přirozené oblasti působení můžeme funkce rozlišit na 7 základních oblastí. Nejrozsáhlejší je oblast politická, kam řadíme vyhlášení referenda, volba obecních orgánů a následně jejich ustanovení, rozhodnutí o tom, zda obec bude členem v dobrovolných mezinárodních či místních svazcích obce či pojmenování ulic. (Balík, 2009, p. 29)

Ekonomická oblast zahrnuje sestavení rozpočtu a schválení závěrečného účtu, hospodaření s majetkem nebo zřizování peněžních fondů. Do sociální funkce se zahrnují všechny činnosti se vztahem ke vzdělání, zdravotnické péči kulturní oblasti a sportu. Patří

sem tedy zakládání mateřských škol, případně středních škol, zdravotnických zařízení, pečovatelských domů či sportovišť.

Svoz a likvidace odpadů, čistota obce a čištění odpadních vod spadá pod ekologickou funkci. Funkce bezpečnostní umožňuje zřizovat obecní policii, prognostická funkce slouží k přípravě plnění dalších funkcí, kterými jsou schvalování územního plánu, regulačního plánu či přijímání koncepčních dokumentů.

Infrastrukturální funkce zajišťuje správu a údržbu komunikací, vodovodů či kanalizací.

Aby obce mohly tyto funkce plnit, mohou využít nástroje, kterými jsou usnesení zastupitelstva, uzavření smlouvy nebo vydávání obecně závazných vyhlášek.

(Balík, 2009, p. 31)

3.5.2 Rozpočet obcí

Od roku 2000 lze definovat v rozpočtu čtyři kategorie příjmů a to daňové, nedaňové, kapitálové a dotace. Daňové příjmy tvoří největší část zdrojů a tvoří je sdílené daně a svěřené daně. Obce dostávají 21,4% z celkového výnosu DPH fyzických osob je určeno podle přepočteného počtu obyvatel, zatímco částka za daň z příjmu právnických osob placené obcemi vždy zůstává obci. (Balík, 2009, p. 33)

Od roku 2000 byl zaveden systém na přerozdělování sdílených daní, který výrazně napomáhal velkým městům. Systém stanovil 14 velikostních kategorií s postupně rostoucím koeficientem na jednoho obyvatele. Tento systém reagoval na to, že obce mají stejný rozsah funkcí pouze teoreticky, avšak malé obce tyto funkce neplní. Z toho důvodu tak obce usilovali o co největší počet obyvatel, aby se dostaly do vyšší kategorie například tím, že připojovaly okolní obce. (Balík, 2009, p. 33)

Na základě stížností nejmenších obcí se v roce 2008 systém rozdělování rozšířil o dvě nová kritéria a to výměra katastrálního území obce a neupravený počet obyvatel. Zrušil se systém 14 velikostních kategorií a místo nich se zavedly čtyři koeficienty, které představují postupné přechody, na jejichž základě se násobí pouze takový počet obyvatel, který spadá do příslušné kategorie. Aby čtyři největší města Praha, Brno, Plzeň a Ostrava na tomto systému netratiley, nejprve se vypočítá podíl pro tyto města a zbylé prostředky se dělí mezi ostatní obce. (Balík, 2009, p. 35)

3.5.3 Hlavní město Praha

Zákon 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze definuje Prahu jako veřejnoprávní korporaci vlastníci majetek a mající své vlastní příjmy. Hlavní město je spravováno zastupitelstvem hlavního města Prahy, radou, primátorem, magistrátem, zvláštními orgány a městskou policií. Samostatnou působnost vykonává hlavní město Praha v rozsahu stanovém zákonem. Dále zákon vymezuje samostatnou působnost městských částí, které vykonávají městské části v rozsahu stanoveném zákonem. Městské části vykonávají i přenesenou působnost, kterou jim ukládá zákon a je povinna zajistit výkon přenesené působnosti. Na zajištění získává prostředky z rozpočtu hlavního města Prahy.

Hlavní město Praha se člení na městské části, jejichž postavení stanovuje zákon o hlavním městě Praze, zvláštní zákon a Status. Městskou část spravuje zastupitelstvo, rada, starosta, úřad městské části a zvláštní orgány městské části. Městské části jsou správním obvodem a mají svůj rozpočet, se kterým hospodaří.

Sousedící městské části se mohou na základě dohody a se souhlasem zastupitelstva hlavního města spojit. (<http://www.bezkorupce.cz>, 2011)

3.5.3.1 Příjmy městských částí

Městská část získává své příjmy z prodeje svého majetku a majetkových práv, příjmy z výsledků vlastní činnosti, příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, příjmy z vlastní správní činnosti, výnosy z místních poplatků, výnosy daně z nemovitosti, dotace z rozpočtu hlavního města Prahy a přijaté peněžité dary a příspěvky.

Zákon městské části umožňuje využít k úhradě svých potřeb návratné zdroje jako je smluvně zabezpečená půjčka, úvěr či návratná finanční pomoc. (<http://www.bezkorupce.cz>, 2011)

3.5.3.2 Výdaje městských částí

Městské části musí hradit výdaje na vlastní činnost v samostatné působnosti, výdaje spojené s výkonem státní správy, závazky z uzavřených smluvních vztahů, úhrada úroků, výdaje na podporu subjektů, které vykonávají prospěšnou činnost. Do svého rozpočtu musí zapracovat finanční vztah k městské části, který schvaluje hlavní město Praha a rozpočtová

opatření provedená ve vztahu k městské části též schválená hlavním městem.
(<http://www.bezkorupce.cz>, 2011)

3.5.4 Působnost obce

Vlastní náplň toho, co obec dělá, se nazývá věcná působnost a realizuje se jako samostatná působnost a přenesená působnost. Samostatná působnost zahrnuje zájmy občanů a obce pokud je zákon nesvěří státu, kraji nebo se nejedná o přenesenou působnost obce. Vše co spadá do samostatné působnosti obce, je v zákoně uvedeno příkladným výčtem a je vázáno pouze právním řádem. Dle zákona spadá do samostatné působnosti obce následující:

Hospodaření s financemi obce, movitým i nemovitým majetkem či poskytování půjček

Vydávání komunálních dluhopisů, využívané nejvíce velkými městy

Program rozvoje územního plánování obce

Finanční plán na kalendářní rok, tedy rozpočet a závěrečný účet obce

Peněžní fondy obce (trvalé i dočasné)

Vydávání obecně závazných vyhlášek, místní referendum

Správa obecní policie

Jmenování starosty, místostarosty, rady, výboru a komisí aj.

Na základě zvláštních zákonů mohou pod samostatnou působnost spadat místní poplatky, územně plánovací dokumentace, zřizování a následné spravování základních škol aj.

(Balík, 2009, p. 65)

3.5.5 Orgány obce

Obec může jednat pouze prostřednictvím svých orgánů, tedy fyzických osob. Ústava specifikuje pouze zastupitelstvo, zákon o obcích tyto orgány dělí na zastupitelstvo, radu obce, starostu, obecní úřad zvláštní orgány obce a komise. (Balík, 2009, p. 67)

U měst se jedná o tyto orgány: zastupitelstvo města, rada města, městský úřad a zvláštní orgány města. (Čmejrek, et al., 2010, p. 39)

3.5.5.1 Zastupitelstvo obce

O složení zastupitelstva se přímo rozhoduje ve volbách, proto je základním orgánem obce.

Zákon vymezuje velikost zastupitelstva podle počtu obyvatel od roku 2001 takto:

V případě, že obce mají do 500 obyvatel, počet zástupců musí být 5-15, obce do 3000 obyvatel musí volit 7- 15 členů, obce do 10 000 obyvatel musí volit 11-25 zastupitelů, obce do 50 000 obyvatel volí 15-35 zástupců, obce do 150000 volí 25-45 zastupitelů a obce, které mají více, než 150 000 obyvatel volí 35- 55 zastupitelů. Speciální kategorií je Praha, kde je voleno 55- 70 zastupitelů. Městské části ve statutárních městech mimo Prahu musí splňovat stejné podmínky jako obce, tedy rozdělení na obyvatele je stejné.

(Čmejrek, et al., 2010, p. 39)

Mandát vzniká dnem, kdy je člen zastupitelstva zvolen a za zvolení je považováno ukončení hlasování. Člen musí splnit slib zastupitelstvu a tento slib musí stvrdit svým podpisem a dále člen vykonává svoji činnost osobně a na základě svého slibu.

(Čmejrek, et al., 2010, p. 39)

Mandát zaniká několika způsoby a to v případě, že zastupitel složí slib s výhradou nebo odmítnutí slibu člena zastupitelstva, v případě, že zastupitel rezignuje, pokud zastupitel umře, prvním dnem nových voleb nebo dnem sloučení či připojení obcí. (Balík, 2009, p. 87)

Zastupitel získává svým zvolením reprezentativní mandát, který mu umožňuje hlasovat podle svého svědomí, není tedy vázán ani na voliče, který mu dal hlas ani na pokyny své strany. Zastupitel má tři základní práva. Má právo předkládat návrhy zastupitelstvu, radě a komisích, tedy právo iniciativy. Dalším právem je vznášení dotazů, připomínek a podněty na radu a její členy, tedy právo interpelace. Zastupitel musí na všechny dotazy získat písemnou odpověď do 30 dnů. Posledním právem je právo informace, které umožňuje získat informace od zaměstnanců obce či od zaměstnanců právnických osob založených obcí, souvisejících s výkonem funkce. (Balík, 2009, p. 68)

Povinností zastupitele je aktivní účast na zasedáních a plnění povinností, které mu uloží orgány již je členem. Dále by zastupitel měl hájit zájmy občanů a neměl by ohrožovat vážnost svoji funkce. Druhou povinností je vyvarovat se střetu zájmů, to znamená, že by měl před zahájením jednání sdělit případnou skutečnost, že by rozhodnutí

mohlo způsobit výhodu pro něj či pro jeho blízké. (Balík, 2009, p. 68)

Pouze zastupitelstvo rozhoduje ve věcech samostatné působnosti a nemůže tuto funkci převést na nikoho jiného. Zastupitelstvo má výhradní právo rozhodovat o věcech v majetkoprávní oblasti. Do této oblasti patří rozhodnutí o nabytí a zcizení nemovitosti, rozhodnutí o poskytnutí darů v hodnotě nad 20 000, rozhodnutí o poskytnutí dotací nad 50 000, rozhodovat o uzavírání smluv o sdružení či emitovat komunální obligace.

(Balík, 2009, p. 70)

Zastupitelstvo má mandát od voličů a proto může ovlivňovat podobu dalších orgánů obce jako je volení starosty, místostarosty a dalších členů rady obce. V případě, že se zastupitelstvo nesejde déle jak 6 měsíců, ministerstvo vnitra jej rozpustí a po dobu než je stanoveno nové zastupitelstvo spravuje obec rada.

Zasedání zastupitelstva řídí a svolává starosta a mělo by se konat nejméně jednou za tři měsíce na území obce. Starosta musí svolat zasedání v případě, že to žádá více než třetina zastupitelů nebo hejtman. V případě, že není přítomna nadpoloviční většina členů zastupitelstva pak se zastupitelstvo nemůže usnášet a do 15 dnů musí proběhnout nové platné zasedání. (Čmejrek, et al., 2010, p. 42)

Obecní úřad musí nejméně 7 dní před zasedáním informovat o programu a místě připravovaného zasedání. Toto oznámení musí vždy být vyvěšeno na úřední desce a dále může být uveřejněno na obvyklém místě. Zasedání je vždy veřejné. Z každého zasedání se pořizuje zápis, kde je uveden počet přítomných zastupitelů, schválený pořad jednání a průběh a výsledek zasedání. Zápis musí být podepsán starostou nebo místostarostou a musí být vystaven do 10 dnů po skončení zasedání. Obec vždy informuje občany o činnosti orgánů obce na zasedání nebo v místě, kde je to v obci obvyklé. (Čmejrek, et al., 2010, p. 43)

3.5.5.2 Rada obce

Rada je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a za výkon své činnosti odpovídá zastupitelstvu. Členové rady jsou starosta, místostarosta a radní, kteří jsou voleni z členů zastupitelstva. V okamžiku, kdy starosta či místostarosta rezignuje, přestává být součástí rady. Počet členů rady nesmí překročit třetinu počtu členů zastupitelstva a zároveň počet členů musí být lichý v rozmezí 5-11 členů.

(Balík, 2009, p. 72)

V případě, že se počet členů změní a jejich počet bude menší než 5, musí se na dalším zasedání jejich počet doplnit, jinak činnost rady přebírá zastupitelstvo. V případě, že počet členů klesne pod 11 a na uplatněné mandáty nenastoupí náhradníci, zaniká činnost rady. Rada se schází dle potřeby a její zasedání není přístupné veřejnosti. Pokud je na schůzi přítomna nadpoloviční většina může se rada usnášet a k platnému rozhodnutí je potřeba souhlas nadpoloviční většiny hlasů. Rada musí ze své schůze pořídit zápis, který musí obsahovat počet přítomných členů, schválený pořad schůze, průběh a výsledek jednání a usnesení, která byla přijata. Zápis musí být opatřen podpisem starosty a místostarosty a musí být uložen k nahlédnutí na obecním úřadě. (Čmejrek, et al., 2010, p. 43)

Do působnosti rady spadá příprava návrhů pro jednání obce, zabezpečení plnění schváleného rozpočtu, vydávání nařízení obce, stanovení celkového počtu zaměstnanců obecního úřadu, ukládá pokuty v samostatné působnosti aj. (Balík, 2009, pp. 73-74)

3.5.5.3 Starosta

Starosta zastupuje obec navenek a je zodpovědný zastupitelstvu obce. Je volen z řad zastupitelů a je jmenován a odvoláván se souhlasem ředitele krajského úřadu a tajemníka. (Čmejrek, et al., 2010, p. 45)

Starosta je nejviditelnější orgán obce, ale paradoxně je orgánem bez větších pravomocí. Je součástí rady, a jelikož není statutárním orgánem tak musí konat s jejím souhlasem. Starosta má pravomoc jmenovat a odvolat tajemníka, ale musí k tomu mít souhlas ředitele krajského úřadu. V případě, že zastupitelstvo nerozhodne jinak, starosta odpovídá za objednání přezkoumání hospodaření obce, je zodpovědný za informování veřejnosti o činnosti obce, většinou svolává a řídí zasedání zastupitelstva, jestliže zhodnotí, že usnesení rady je nesprávné, může pozastavit výkon usnesení aj.

Starosta je zastoupen místostarostou a může konat některé úkoly, které mu svěří zastupitelstvo. (Balík, 2009, p. 76)

3.5.5.4 Obecní úřad

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou, pracovníky úřadu a tajemníkem, pokud je tato funkce v obci zřízena. Rada může rozdělit obecní úřad na odbory a oddělení, ale není to povinnost. V čele úřadu stojí starosta.

V samostatné působnosti plní úřad úkoly, které mu zadalo zastupitelstvo nebo rada, pomáhá výborům a komisím a rozhoduje v případech, které mu stanovuje zákon.

(Čmejrek, et al., 2010, p. 47)

3.5.5.4.1 Tajemník

Tajemník je zaměstnancem obce a tato pozice se zřizuje v obci s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností. Tajemník nesmí vykonávat činnost v politických hnutích a stranách.

Tajemník má odpovědnost za plnění úkolů obecního úřadu v přenesené i samostatné působnosti obce. Tajemník zajišťuje výkon přenesené působnosti kromě záležitostí, které jsou ze zákona svěřeny radě či zastupitelstvu, plní úkoly, které mu zadá zastupitelstvo, plní úkoly na základě zvláštních právních předpisů a vydává spisový řád, pracovní řád a skartační plán. (Čmejrek, et al., 2010, p. 47)

3.5.5.5 Výbory a komise

Výbory a komise může zřizovat zastupitelstvo jako své iniciativní a kontrolní orgány. Rada též zřizuje takové orgány, které nazýváme komise. Rada nemůže zřizovat výbory a zastupitelstvo naopak nemůže zřizovat komise. Předsedou výboru musí být člen zastupitelstva a celkový počet členů musí být lichý. Výbor se schází, pokud je potřeba a usnesení jsou platná v případě, že souhlasí nadpoloviční většina všech členů výboru. (Čmejrek, et al., 2010, p. 48)

Ze zákona musí zastupitelstvo založit kontrolní a finanční výbor, které jsou povinné a musí mít nejméně tři členy. Členy těchto výborů nemohou být starosta, místostarosta tajemník ani osoby, které v obci zajišťují rozpočtové a účetní operace. Pokud v obci žije více

než 10% občanů, kteří jsou jiné než české národnosti, musí obec zřídit i výbor pro národnostní menšiny. (Čmejrek, et al., 2010, p. 48)

Výbor plní úkoly, které mu zadá zastupitelstvo a ze své činnosti je odpovědný zastupitelstvu. Finanční výbor kontroluje, jak obec hospodaří s majetkem a finančními prostředky a plní další úkoly, které jim zadá zastupitelstvo obce.

Kontrolní výbor kontroluje, jak obec plní usnesení zastupitelstva a rady, kontroluje, zda ostatní výbory dodržují právní předpisy a plní úkoly, které mu zadá zastupitelstvo.

Zastupitelstvo má možnost zřídit osadní nebo místní výbory. Členové a jejich počet určuje zastupitelstvo, ale musí jich být více než tři. Členové jsou občané, kteří mají trvalý pobyt v té části obce, kde je osadní výbor zřízen. (Čmejrek, et al., 2010, p. 48)

Komise je zřízena radou a té předkládá své stanovisky a návrhy. V případě, že je komisi svěřen výkon přenesené působnosti, tak je i výkonným orgánem a její předseda musí prokázat odbornou způsobilost. Jedná se především o komisi přestupkovou projednávající přestupky, kde předseda musí mít právnické vzdělání. (Čmejrek, et al., 2010, p. 49)

3.6 Občanská společnost

Jedná se o organizovanou občanskou společnost, která je často označována jako občanský, třetí či neziskový sektor. Jedná se o prostor, který je chápán jako místo, kde dochází k jednání a sdružování mezi rodinou, trhem a státem. Tento prostor zahrnuje řadu organizací jako spolky, nadace, školy, církve a muzea jakožto obecně prospěšné společnosti. Tyto organizace můžeme řadit do organizované části občanské společnosti, ale existuje i neorganizovaná část, která zahrnuje veřejné shromáždění, neformální společenství, demonstrace i občané. Organizovaná část občanské společnosti je označována jako organizovaná občanská společnost či občanský sektor. Neorganizovanou část obsahující neformální občanské aktivity a neviditelnou část tvořenou hodnotami, zvyklostmi či společenskými normami, nazýváme občanskou společností. (Skovajsa, 2010, pp. 30-31)

3.6.1 Sociální jednání

Sociální jednání lze na základě těchto kritérií rozdělit na čtyři základní typy, které jsou následující:

Neformální ekonomické jednání a péče má za cíl materiální a citové zabezpečení

v rodině nebo v rodině nahrazující malé sociální skupině. Tento typ sociálního jednání zahrnuje neformální ekonomické aktivity jako je výroba pro vlastní potřebu.

Formální ekonomické jednání má za cíl materiální zabezpečení rodiny či jedince. Přestože podnikání nebo jiná forma ekonomického jednání má ve společnosti různé cíle, hlavním cílem zde stále zůstává získání soukromého majetku. Do této formy jednání lze jednoznačně řadit soukromí tržní sektor. (Skovajsa, 2010, p. 34)

Neformální občanské jednání je základem neorganizované občanské společnosti a zahrnuje neorganizované jednání, které má za cíl dosáhnout naplnění zájmu určité skupiny či celé společnosti. Ekonomická klasifikace řadí to tohoto sektoru pouze domácnosti, čímž se liší od politicko- právní klasifikace, která do této skupiny řadí neorganizovanou občanskou společnost.

Formální občanské jednání zahrnuje cíle, které se uskutečňují ve společnosti, ale netýkají se materiálního zajištění. Tento typ sociálního jednání se uskutečňuje ve veřejném a občanském sektoru. (Skovajsa, 2010, p. 34)

3.6.2 Občanská společnost v demokracii

Liberální demokratické společnosti stojí na základních hodnotách, jimiž je úcta k lidským, politickým a občanským právům. Za základní problém těchto společností je považován poměr mezi veřejnou mocí a jednotlivci, kdy jednotlivci požadují zajištění svých práv v co největší míře.

Občanská společnost představuje oblast lidského sdružování ať formálního či neformálního charakteru. Ne všechny organizace v demokratické společnosti mají cíle, jedná se především o xenofobní organizace. Tyto organizace jsou označovány jako neobčanské společnosti. (Skovajsa, 2010, pp. 62-63)

3.6.3 Označení pro organizace občanské společnosti

Co se týká označení pro organizace občanské společnosti, tak existuje mnoho termínů. Termíny označující všechny typy organizací jsou organizace občanské společnosti, občanské organizace, neziskové organizace, organizace zaměřené na zisk, nevládní organizace, nestátní organizace či nestátní neziskové organizace. Do specifických typů organizací řadíme komunitní organizace, organizace založené na víře, charitativní

organizace, humanitární organizace či sociální podnik. (Skovajsa, 2010, p. 36)

3.6.4 Strukturálně- operacionální definice

Z důvodu, že je ve světě miliony občanských společností, bylo potřeba vytvořit mezinárodní klasifikaci organizací občanské společnosti. Vznikla v 90 letech a byla vytvořena M.Salamonem a Helmutem K. Anheirem. Základem této klasifikace je rozlišení starších přístupů, které byly postupně odmítnuty. Mezi tyto přístupy patří právní definice, která označuje za organizace občanské společnosti pouze ty, které vymezuje právo konkrétní země. Tento přístup nelze použít pro mezinárodní srovnání z důvodu, že každá země má jiné právní definice pro organizace občanské společnosti. Další nevýhodou této definice je, že nebere v potaz fakt, že organizace občanské společnosti existují i v nedemokratických zemích, kde jsou však vyloučeny z právního systému. (Skovajsa, 2010, p. 37)

Další kategorií je ekonomická definice, která je využívá především statistickými úřady tak, aby s výsledky mohly pracovat systémy národních účtů. Přestože tyto systémy pracují i s kategorií neziskových institucí, tak tato kategorie nepokrývá celou oblast, která je označována jako občanský sektor. V posledních letech statistické úřady vedou satelitní účty neziskových organizací, které využívají nejnovější strukturálně- operacionální definici.

Funkcionální definice klasifikuje organizace občanské společnosti na základě jasně vymezené funkce. Nedostatečnost této definice spočívá v tom, že organizace mohou plnit rozmanité funkce a proto nelze jasně vymezit jen jednu z nich. (Skovajsa, 2010, p. 38)

Nedostatky výše jmenovaných definic překonává strukturálně- operacionální definice navržená Salomonem a Anheierem a umožňuje srovnání organizací občanské společnosti v různých zemích.

Definice nevyužívá abstraktní vymezení jako právní či statistické, které často neodráží realitu, ale pracuje se skutečným uspořádáním a fungováním každé organizace. Subjekt, který je považován za organizaci občanské společnosti musí obsahovat pět znaků, které tato definice vymezuje. Těmito znaky jsou:

Organizovanost – tento znak pracuje s tím, že subjekt je alespoň z části institucionalizovaný tím, že je zřízen jako právnická osoba nebo se vyznačuje stálou a jasnou organizační strukturou. Jednorázová, dočasná shromáždění jsou součástí neformální části občanské společnosti, ale nelze je řadit mezi organizace občanské společnosti.

Soukromý charakter a nezávislost na státu- jedná se o organizaci, která není řízena

státem ani není součástí státu. Organizace může čerpat prostředky od státu a člen státu může být členem orgánů těchto organizací.

Zásada rozdělování zisku- cílem organizace není vytváření ani rozdělování zisku a nerozděluje zisk mezi členy, manažery ani vlastníky. Tento znak nevylučuje to, že organizace může dosahovat zisk, ale zisk musí být použit pro dosahování cílů vlastního poslání.

Samosprávnost- organizace není řízena jinou organizací a je schopna se na základě potřebných struktur sama spravovat.

Dobrovolnost – organizace využívá dobrovolníky pro spoluúčast na vykonávání své činnosti formou dobrovolnické práce či dobrovolných darů. Dobrovolnost také znamená, že členství musí mít dobrovolnou povahu členství, proto vylučuje profesní komory, kde je členství povinné.

Na základě strukturálně – operacionální definice lze definovat subjekty působící v České republice, kterými jsou občanská sdružení, nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti zahrnující i společnosti zřízované státem, evidované právnické osoby církve, odbory. (Skovajsa, 2010, p. 39)

Definice sem řadí i subjekty, které nesplňují všechny prvky. Jsou jimi například občanské iniciativy, které jsou součástí občanské společnosti, ale nesplňují podmínku organizovanosti nebo profesní komory, které nesplňují podmínku nezávislosti na státu.

Tato definice zahrnuje i politické strany, které splňují všech pět podmínek, nicméně podmínka nezávislosti na státu je splněna pouze částečně a to z toho důvodu, že strany a stát jsou v úzkém propojení. (Skovajsa, 2010, p. 40)

3.6.5 Rozdělení organizací občanské společnosti podle typu

Organizace se dělí na základě různých kritérií a hledisek.

Z hlediska členství existují dvě základní dělení na členské a nečlenské. Členské se vyznačují členskou základnou a zahrnují občanská sdružení nebo odbory. Znakem nečlenské organizace je absence členů, mají pouze pracovníky nebo členy správních orgánů. Lze sem řadit nadace, nadační fondy a obecně prospěšné organizace. (Skovajsa, 2010, p. 41)

Z hlediska typu činnosti rozlišujeme organizace občanské společnosti na servisní, zájmové a advokační. Servisní organizace jsou založeny na poskytování služeb nejenom svým členům, ale i nečlenům. Do těchto organizací patří poskytovatelé nejrůznějších služeb

i organizace ze sociální, lékařské či vzdělávací oblasti.

Zájmové organizace jsou považovány za subtyp servisních organizací. Neposkytují služby, ale umožňují realizaci zájmů či nabízejí možnosti trávení volného času. Zahrnují zájmové kroužky, umělecké spolky či sportovní oddíly.

Advokační organizace slouží k hájení zájmů svých členů nebo obecného zájmu. Spadají sem odbory, organizace zaměřující se na ochranu životního prostředí, práva zvířat či práva různých sociálních skupin. (Skovajsa, 2010, p. 41)

Z hlediska prospěšnosti rozlišujeme vzájemně prospěšné organizace, které přináší prospěch pouze svým členům. Fungují na principu poskytování zvýhodněných služeb pro své členy v oblasti nejen v oblasti rekreace ale i v oblasti hájení zájmů. Nejčastěji sem řadíme družstva, zájmové spolky nebo sportovní oddíly. Druhou skupinou z hlediska prospěšnosti jsou veřejně prospěšné organizace poskytující prospěch veřejnosti a představující veřejný zájem. Do této skupiny se řadí nadace, církve nebo obecně prospěšné činnosti. Částečně sem spadají i občanská sdružení například sdružení zaměřená na omezení korupce, péče o bezdomovce a nemocné lidi, organizace hájící lidská práva nebo organizace zajišťující různé druhy pomoci jako humanitární či rozvojové. (Skovajsa, 2010, p. 41)

3.6.6 Funkce organizací

Organizace plní mnoho funkcí a činností a existuje mnoho seznamů seskupující tyto funkce. Pospíšil et al. Definoval tři hlavní funkce organizací občanské společnosti, kterými jsou:

Poskytování služeb v ekonomickém systému, advokační funkce a budování komunity.

Salomon a Anheier definují další funkce a rozvíjejí stávající.

Poskytování služeb – v případě, že stát ani trh neposkytují tyto služby nebo je poskytují v neuspokojivé kvalitě, pak jsou organizace důležitými poskytovateli těchto služeb.

Advokační funkce- hájí soukromé i veřejné zájmy

Budování komunity – slouží k vytváření a upevňování vztahů v komunitách

Sebevyjadřovací funkce – reprezentují prostor, kde jednotlivci mohou projevit svoji individualitu nebo vyjadřovat své přesvědčení.

Dále sem autoři řadí funkce ochrany hodnot, inovační funkce, filantropická funkce, podpora společenských změn, charitativní funkce či podpora pluralismu.

(Skovajsa, 2010, p. 42)

3.6.7 Vysvětlení vzniku organizací občanské společnosti

V souvislosti s funkcemi, které vykonávají organizace občanské společnosti, souvisí i otázka, proč tyto organizace vznikají a udržují se při životě. Teorie, které vysvětlují vznik těchto organizací, jsou převážně ekonomické a jsou založeny na předpokladu, že stát, trh a občanský sektor jsou schopni zajišťovat některé funkce lépe, než další dva sektory. Současně může dojít k situaci, kdy jiné statky jsou poskytovány méně efektivně z důvodu selhání státu, trhu nebo občanského sektoru. (Skovajsa, 2010, p. 44)

Mezi ekonomické teorie vzniku organizací občanské společnosti patří:

Teorie veřejných statků, která říká, že organizace občanské společnosti jsou schopny poskytnout takové veřejné statky, které nedokáže zajistit trh ani stát. Teorie předpokládá selhání trhu při zajišťování veřejných statků, ale i selhání státu z důvodu omezeného množství zdrojů. (Skovajsa, 2010, p. 45)

Stát zajišťuje veřejné statky pro středového voliče z důvodu závislosti politiků na většinovém hlasu voličů. Z toho vychází fakt, že poptávka po veřejných státních je heterogenní a menšiny zůstávají neuspokojeny a tento stav dává prostor pro působení organizací občanské společnosti.

Teorie sociálních podnikatelů navazuje na předchozí teorii, ale kromě neuspokojené poptávky bere v úvahu i nabídku. Nabídka je zde reprezentována jedinci, kteří iniciují vytvoření nové organizace a jsou nazýváni sociální podnikateli.

Teorie důvěry je přístupem, který předpokládá, že klienti neumí posoudit kvalitu službu, protože jejich poskytování je zatíženo informační asymetrií. Klienti vybírají organizaci na základě důvěry a důvěru zde posiluje zásada nerozdělování zisku. (Skovajsa, 2010, p. 45)

Teorie zúčastněných aktérů je kombinací teorie důvěry a teorie sociálních podnikatelů. Iniciátory založení nové organizace mohou být jednotlivci na poptávkové strany pociťující nedostupnost veřejných statků nebo ty jednotlivci nedůvěřující poskytovatelům zaměřujícím se na zisk. Rozdíl mezi teorií sociálních podnikatelů je, že služba není zajišťována poskytovateli, kterých se nedostatek týká, ale zajišťují ji sami

aktéři.

Teorie sociálního státu vysvětluje důvody, proč v některých oblastech působí organizace ve větším počtu. Modernizace společnosti umožňuje rozvoj sociálního státu, který sám poskytuje sociální služby ve stále větším rozsahu. Tato situace způsobuje, že úloha organizací v poskytování služeb je stále menší. Od sedmdesátých let se dá teorie aplikovat i naopak a spočívá v krizi sociálního státu a nárůstu organizované občanské společnosti. (Skovajsa, 2010, p. 45)

Teorie vzájemné závislosti upozorňuje na fakt, že vztah mezi státem a organizovanou občanskou společností není jen konkurenční. Pokud nebudeme vnímat vznik organizací pouze jako důsledek selhání státu, můžeme vnímat, že mezi organizacemi a státem existuje i vzájemná závislost. Organizace využívající politickou podporu a své zkušenosti si státy vyberou ke spolupráci pravděpodobněji než státní zařízení. (Skovajsa, 2010, p. 46)

3.6.8 Občanství

Občanství představuje členství ve státu nebo jiném společenství, které je spjato s právy a povinnostmi. Nejedná se ale pouze pasivní členství, ale především o aktivní participaci na výkonu moci. Členství nemusí být pouze ve vztahu k státu, ale členství založené na právech a povinnostech můžeme uplatnit i ve společenstvích či komunitách.

Občanství v širším smyslu určuje vztah státu k obyvateli. Být občanem neznamena pouze vyjádření příslušnosti ke státu na základě naplnění právních předpokladů, ale současně představuje kvalitu, která je určena mírou plnění práv a povinností. (Říchová, 2007, p. 54)

3.6.8.1 Svoboda sdružování ve významných dokumentech

Občanskou společnost ohrožuje stav, kdy nejsou zaručena občanská práva. Jedná se například o sdružovací právo, které je zmiňováno ve všech důležitých lidskoprávních dokumentech jako je Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Úmluva o ochraně lidských práv, Všeobecná deklarace lidských práv či Listina základních práv a svobod. (Skovajsa, 2010, p. 74)

3.6.9 Občanská práva

Moderní demokracie akceptují základní práva a svobody, které jsou hodnotovými

kritérii a vymezují vztah státu a jednotlivců. V Evropě je rozlišováno právo lidské, kde právo není vázané na příslušnost ke konkrétnímu státu a práva občanská, která jsou vždy spjata s konkrétním státem. Občanská práva by měla být koncipována tak, aby chránila občana před státní mocí, chránila osobnost, integritu, svobodu soukromí a vlastnictví. Občanská práva mají občanovi umožnit žádat po státu jejich plnění a v případě zájmu možnost podílet se na výkonu státní moci formou volebního práva. (Říchová, 2007, p. 50)

3.6.10 Občanský sektor

V současné době se ve společnosti nejvíce uplatňuje ekonomická perspektiva. Pokud tuto perspektivu rozšíříme o politicko- právní náhled, tak rozdělení společnosti na sektory se prakticky nezmění, ale umožní nám definovat pozitivní sféru mezi trhem, státem a domácnostmi. (Skovajsa, 2010, p. 34)

Důležitou součástí je sociální jednání, které lze z hlediska oblastí jednání rozdělit na formální a neformální. Formální jednání probíhá na základě písemných či výslovných pravidel, jejichž obsah je ve většině případů dán zákonem. Ve společnosti to zahrnuje formální občanské jednání, veřejný nebo skupinový zájem a veřejný a občanský sektor. Neformální sektor pak zahrnuje neformální občanské jednání, veřejný či skupinový zájem a neorganizovanou část občanské společnosti. (Skovajsa, 2010, p. 34)

3.6.11 Politické strany a zájmové skupiny v občanské společnosti

Politické strany patří do intermediální sféry, kde se sdružují občané za účelem získání politické moci ve volbách. Volby se konají pouze jednou za pár let, proto existují i další intermediální struktury, které zajišťují nepřetržitý proces výkonu veřejné moci.

Sdružení, která slouží k obhajobě společenských zájmů v politickém systému, nazýváme zájmové skupiny, které dělíme na soukromé a veřejné. (Brokl, 1997, p. 35)

3.6.12 Struktura polického systému – Zájmové skupiny

Dnešní politický systém netvoří jen politické strany, ale i odbory, sdružení, spolky či hnutí, které rozšiřují prostor mezi mocenskou sférou státu a občany o další vrstvy. (Říchová, 2007, p. 116)

Politické strany jsou hlavními subjekty z hlediska celku, ale ve veřejném prostoru tvoří pouze jednoho z mnoha aktérů. Politické strany na komunální úrovni nedisponují stejnou proporcí politické moci jako na vrcholové úrovni, často tvoří koalice, které by na vrcholové úrovni neměly opodstatnění. Politické strany působí na celostátní úrovni, snaží se o získání moci a na všech úrovních pak prezentují své zájmy. Politické strany se od ostatních subjektů politického systému liší tím, že hlavním cílem je získání moci o což ostatní subjekty neusilují. Zatímco strana usiluje o obsazení politických úřadů, hnutí usiluje o formu protestního jednání. Polická strana jako své centrální zdroje využívá hlasy voličů, zatímco hnutí využívá tlaku přívrženců. Příčiny jednání strany jsou dány stanovami a nízkou specifikací rolí, naopak u hnutí platí volné vyjednávání a malá specifikace rolí. (Brokl, 1997, p. 32)

Zájmové skupiny mají v současném politickém systému úlohu zprostředkující, protože formulují ty zájmy občanů, které z mnoha důvodů chybí v zájmu politických stran. Skupiny, které působí na bázi občanské společnosti, ale nechtějí převzít politickou odpovědnost, se dělí na zájmové skupiny (interest groups) a nátlakové skupiny (pressure groups). Liší se podle toho, jaké zájmy reprezentují. Zájmové skupiny reprezentují především ekonomické zájmy a nátlakové skupiny prosazují především ideové zájmy. (Říchová, 2007, p. 117)

Zájmové skupiny se vyskytují v jednotlivých sociálních sektorech, jelikož mají úzce vymezené pole působnosti ve společnosti. Zájmové skupiny lze členit na skupiny obhajující práva zaměstnanců, zaměstnavatelů, svobodných profesí a dále skupiny zastupující zájmy různých dělnických profesí. (Říchová, 2007, p. 118)

Nátlakové skupiny naopak nepůsobí pouze v jednotlivých sektorech, ale snaží se o hájení zájmů všech členů společnosti. Jejich působení by tak pro společnost mělo být zásadnější než u zájmových skupin, protože neobhajují tak úzce vymezené zájmy. Do nátlakových skupin se řadí církevní organizace, skupiny orientující se na lidská práva, skupiny bojující proti rasismu či skupiny, které mají na starost ochranu o životní prostředí.

Počet nátlakových skupin v západoevropských zemích stále stoupá a zahrnují velké množství problémových oblastí. (Říchová, 2007, p. 118)

V současné době se nátlakové skupiny stále častěji orientují na politické strany, aby mohly využívat jejich vliv. Nejčastější formou této spolupráce je, že se zájmová skupina spolupracuje s poslanci, kteří pak členy zájmové skupiny obsadí do různých komisí a výborů, kde mají možnost navrhnout své názory.

Spolupráce kolektivních skupin a politických stran zahrnuje i finanční podporu ze strany kolektivních skupin pokud strany obhajují jejich názory. (Říchová, 2007, p. 120)

3.6.13 Občanská sdružení a spolky

„Občanská sdružení jsou podle základní typologie právnických osob korporací, sdružením osob za určitým účelem. „ (Skovajsa, 2010, p. 191)

Termín spolek vyjadřuje osoby, které spojuje realizace společných cílů, ale dá se říct, že se s termínem občanské sdružení protínají.

3.6.13.1 Rozdíl mezi spolkem a politickou stranou

Rozdíl mezi občanskými sdruženími a politickými stranami je dán rozdíly v organizačním řádu, který definuje rozdíly v jejich rolích. Občanská sdružení a hnutí nemají ve stanovách jasně definovanou regulaci členství, financování, obsazování vedoucích rolí nebo vymezení odpovědnosti. Tato skutečnost umožňuje spolkům velkou flexibilitu, zároveň to však způsobuje nestabilitu, která spočívá v tom, že kompetence jsou vytvářeny pevného základu. Typické jsou potíže při komunikaci s médii, protože není zřejmé, zda by s nimi měl komunikovat mluvčí či předseda. (Brokl, 1997, p. 33)

Dalším rozdílem je rozsah působení. Zatímco politické strany působí celostátně a většinou na všech úrovních státního uspořádání a usilují o získání moci a obsazení úřadů, tak zájmové skupiny tlumočí zájmy svých členů a působí v jednotlivých složkách společnosti. (Brokl, 1997, p. 33)

3.6.13.2 Základní principy spolkového práva:

Odluka spolků od státu – spolky jsou administrativně registrované státem, ale stát nezasahuje do vnitřních poměrů. Zatímco příspěvkové organizace jsou napojeny na státní

rozpočet, tak spolky nikoliv, mohou pouze využít žádosti o dotaci z veřejného rozpočtu.

Princip dobrovolnosti a osobního členství – členové neručí za závazky spolků, členství je nepřenosné a není dědičné a tyto znaky vychází z dobrovolnosti členství.

Princip absence majetkové participace členů – jelikož členové spolku nevyužívají případného zisku, tak je majetek členů oddělen od majetku spolku.

Princip spolkové samosprávy – spolek si sám vytváří řídicí orgány a rozhoduje o personálním obsazení. (Skovajsa, 2010, p. 192)

3.6.13.3 Vznik občanského sdružení

Vznik občanských sdružení upravuje zákon o sdružování občanů číslo 83/1990 Sb. Ke vzniku dochází registrací na Ministerstvu vnitra, dnem právní moci rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR nebo ze zákona 41. dnem, to znamená den následující po dni, kdy dojde k marnému uplynutí zákonem stanovené lhůty.

Každé občanské sdružení má právo na provedení registrace v případě, že splňuje hmotněprávní a procesně správní předpoklady. V praxi se nesmí jednat o zakázané sdružení, tedy o negativně formulovaný předpoklad. Naopak pozitivně formulovaný předpoklad znamená, že jsou při registraci splněny obsahové i formální náležitosti dané zákonem.

Sdružení je zakládáno s cílem vzájemného prospěchu svých členů nebo prospěchu veřejnosti a tyto cíle nejsou ovlivněny stanovami ministerstva vnitra. (Skovajsa, 2010, p. 192)

Stanovy musí obsahovat název hnutí, zkratku hnutí, sídlo, programové cíle, práva a povinnosti občanů, ustanovení o organizačních jednotkách, orgány a způsoby jejich ustanovení a vymezení, způsob jakým statutární orgány jednají a v jakém rozsahu mohou konat právní úkony, zásady hospodaření či způsob stanovení členských příspěvků.

V případě, že návrh na registraci není přesný či úplný obdrží přípravný výbor návrh na odstranění nedostatků.

Den, kdy ministerstvu dojde návrh bez vad je dnem, kdy je zahájeno řízení o registraci. (<http://zakony-online.cz>, 2016)

V případě, že návrh nemá vady, může ministerstvo registraci odmítnout v desetidenní lhůtě z taxativních důvodů, kterými jsou: stanovy, které obsahují ustanovení vedoucí k nucenému členství, sdružení by omezovalo osobní, politická či jiná práva občanů pro jejich národnost, sdružení založené jako výdělečná činnost nebo sdružení, které by chtělo ovládat

či ukládat povinnosti nečlenům. (<http://zakony-online.cz>, 2016)

Pokud sdružení splňuje podmínky pro založení, ministerstvo provede registraci do deseti dnů. V rámci této lhůty obdrží přípravný výbor osvědčení o registraci a přidělené identifikační číslo ministerstva vnitra.

V případě, že ministerstvo odmítne registraci, může sdružení využít opravný prostředek, kdy Nejvyšší soud České republiky zruší rozhodnutí ministerstva vnitra. (<http://zakony-online.cz>, 2016)

3.6.13.4 Členství v občanském sdružení

Členové mohou být pouze fyzické osoby, které dosáhli věku 18. let a zároveň může být členem pouze jedné strany či hnutí. (<http://zakony-online.cz>, 2016)

Členství právnické či fyzické osoby je základním znakem občanského sdružení. Dle zákona č.83/1990 sb členství ovlivňují tyto tři zásady: členství nesmí být nucené, člen může na základě své vůle sdružení kdykoliv opustit, na členství se nevztahuje právní nárok.

Podmínky pro vznik členství, kterých je celá řada, stanovují stanovy. Tím, že sdružení určí podmínky pro své členy, brání se proti zneužití skupinovými či individuálními zájmy. Sdružení může využít různých forem omezení, například garanty členství, kteří doporučují členy například na základě předchozí zkušenosti.

Stanovy sdružení musí upravovat zánik členství, kterými jsou vystoupení či vyloučení. V případě, že je proces vyloučení zahrnutý ve stanovách, měly by stanovy obsahovat i důvody případného vyloučení členů a proces vyloučení. (Skovajsa, 2010, p. 197)

3.6.13.5 Zánik občanského sdružení

Zánik může být dobrovolný nebo na základě rozhodnutí ministerstva vnitra. Dobrovolným rozpuštěním zaniká sdružení a o tomto rozpuštění rozhoduje nejvyšší orgán. Při rozpuštění musí být stanoveno majetkové vyrovnání, ale pravidlo majetkového vypořádání zákon neupravuje. Majetkové vypořádání upravují v praxi stanovy tak, že majetek je převeden na jinou právnickou či fyzickou osobu, případně se majetek rozdělí mezi členy sdružení. (Skovajsa, 2010, p. 195)

O rozpuštění občanského sdružení může rozhodnout v některých případech i ministerstvo vnitra. Jedná se o případy, kdy ministerstvo zjistí, že:

Sdružení koná činnost, kterou mají na starost politické strany nebo v případě, že organizace sdružují své členy k výdělečné činnosti

Sdružení, která své členy ke členství nutí nebo jim nedovolí vystoupit ze sdružení

Sdružení, které svojí činností vede k popírání osobních, politických či jiných práv občanů

Sdružení, které se snaží dosáhnout svých cílů prostředky nesplňující ústavu či zákony

Sdružení, které má ozbrojené složky nebo jsou ozbrojeny jeho členové.

Výjimkou jsou organizace, které sdružují členy užívající zbraně pro sportovní či mysliveckou činnosti.

(<http://zakony-online.cz>, 2016)

3.6.13.6 Založení politické strany nebo politického hnutí

Založení upravuje zákon o sdružování v politických stranách a politických hnutích č.424/1991. Strany a hnutí jsou právnické osoby a proto mohou do jejich činnosti zasahovat státní orgány pouze na základě zákona. Z důvodu, že jsou strany a hnutí odděleny od státu, nesmí vykonávat funkci státních orgánů.

Strana či hnutí vznikají registrací. Návrh na registraci musí podepsat všichni členové přípravného výboru, kteří musí uvést svá jména, datum narození, bydliště a informaci, kdo z členů je zmocněn jednat jejich jménem. K návrhu registrace musí přípravný výbor doložit stanovy a petici s podpisy nejméně 1000 občanů, kteří si přejí založení hnutí či strany. K podpisům musí být připojeny jména, příjmení, datum narození a bydliště.

(<http://zakony-online.cz>, 2016)

Se vznikem sdružení je nutné založit přípravný výbor, který se musí sestávat z nejméně tří fyzických osob, starších 18 let. Tyto členové jednají jménem sdružení do té doby, než se ustanoví statutární orgány sdružení.

Stanovy musí obsahovat název hnutí, zkratku hnutí, sídlo, programové cíle, práva a povinnosti občanů, ustanovení o organizačních jednotkách, orgány a způsoby jejich ustanovení a vymezení, způsob jakým statutární orgány jednají a v jakém rozsahu mohou konat právní úkony, zásady hospodaření či způsob stanovení členských příspěvků. Název strany a zkratka se musí lišit od již existujících názvů. (<http://zakony-online.cz>, 2016)

V případě kandidatury Sdružení nezávislých kandidátů je potřeba získat podpisy na petici nejméně 7% obyvatel dané obce či městské části.

(<http://www.epravo.cz>, nedatováno)

4 Vlastní práce

4.1 Městská část Praha 5

Městská část se nachází v hlavním městě, které se v mnohém liší od zbytku České republiky. Komunální politiku ovlivňuje jak velikost města a počet obyvatel, tak i různé finanční ukazatele. Jedná se nadprůměrné HDP (24 % z celkového HDP České republiky), množství poskytovaných služeb a hlavně velikost přerozdělovaných transferů pro jednotlivé městské části, tedy fakt, že v Praze hospodaří městské části s mnohem většími rozpočty než jiné subjekty komunální politiky. Dlouhodobě má Praha nadprůměrnou hrubou měsíční mzdu ve srovnání s ostatními kraji ČR. (<https://www.czso.cz>, 2016)

Jedná se o jeden z 22 pražských obvodů a počtem obyvatel i rozlohou je jedním z největších obvodů. Rozkládá se v jižní části Prahy na levém břehu Vltavy a má mnoho rozmanitých čtvrtí. Počtem obyvatel je srovnatelná s městy jako Kladno, Zlín či Havířov.

Centrální částí Prahy 5 je Smíchov, který byl od 18. století centrem manufaktur, což postupně vedlo k tomu, že v 19. století se stal továrenskou čtvrtí, což vyústilo v to, že se Smíchov stal druhým pražským předměstím. Od roku 1848 měl Smíchov svoji samosprávu. Tento továrenský rozmach na dlouho ovlivnil vzhled i život na Praze 5 a dodnes nakládání s budovami bývalých továren hraje velkou roli v rozhodování zastupitelstva. Z původně tovární čtvrti se v posledních letech stalo centrum Prahy 5 s mnoha obchodními domy a kancelářskými budovami.

Druhou největší částí z hlediska rozlohy jsou Hlubočepy. Největší rozmach tato čtvrť zažila v 19. století v důsledku výstavby železnice, která tímto katastrálním územím prochází dodnes. V této městské části se nachází chráněná krajinná oblast Prokopské údolí a další přírodní památky. Hlubočepy jsou stejně jako Jinonice, Košíře, Motol, Radlice a Újezd původně samostatné obce, které nyní tvoří jednu městskou část.

Velká část Prahy 5 je tvořena činžovními domy a vilovou zástavbou, která je nejvíc zastoupena v Radlicích, Jinonicích a Košířích. Nedostatek bytů v poválečném období způsobil, že i na Praze 5 najdeme sídliště, konkrétně největší z nich Barrandov a poté menší v okolí nemocnic Homolka a Motol. Zmíněné nemocnice byly postaveny v 80. letech minulého století a jsou základem zdravotnické péče nejen na Praze 5.

Sídliště Barrandov spojuje se Smíchovem od roku 2003 tramvajová trať, která je nejmodernější v republice a má několik prvenství co se týká technického provedení. Tato stavba zejména odlehčila dopravě na barrandovském mostě, který byl do té doby jedinou spojkou mezi Smíchovem a Barrandovem.

Největšími továrnami na Praze 5 byla slévárna v Radlicích, sklárna na Zlíchově a hlavně areál firmy Walter v Jinonicích. Všechny tyto továrny postupně zanikly a jejich objekty chátraly, než se jejich přestavby ujali soukromí investoři. Z továrny Walter vznikne během následujících let areál, který nabídne nové bydlení i kanceláře k pronájmu. Z velkého množství větších i menších továren stojí v dnešní době za zmínku jen pivovar Staropramen, který na Smíchově funguje přes 150 let. (<http://www.praha5.cz>, 2016)

4.1.1 Doprava na Praze 5

Dopravu na Praze 5 zajišťuje zmíněný Barrandovský most spojující Hlubočepy a Braník, který je největším silničním mostem v Praze. Smíchov s Břevnovem a Strašnicemi spojuje od roku 1997 strahovský tunel, který byl v roce 2004 rozšířen o další tunel – Mrázovku. Na tento tunel navázal ještě tunel Zlíchovský, který navazuje na Barrandovský most. Hustá síť tunelů zajišťuje plynulou dopravu a ulehčila obyvatelům Smíchova, pod jejichž okny vedla původní trasa. (<http://www.praha5.cz>, 2016)

4.1.2 Školství na Praze 5

Městská čtvrť disponuje 20 státními mateřskými školkami a má poměrně velkou nabídku základních škol, celkem jich na Praze 5 nalezneme 12, včetně Walfsdorské školy. Nabídku středních škol zastupuje jak státní, tak soukromý sektor. Na Praze 5 sídlí 6 státních gymnázií a 2 soukromá, 7 středních škol a 3 soukromé střední školy, celkem tedy 18 středních škol veřejného i soukromého zřízení. (<http://www.stredniskoly.cz/>, 2016)

Na Praze 5 má své sídlo Fakulta humanitních věd Univerzity Karlovy v Jinonicích a čtyři soukromé vysoké školy. (<http://www.praha5.cz>, 2016)

4.1.3 Zdravotnictví na Praze 5

Na území Prahy 5 se nacházejí jedny z největších pražských nemocnic a to nemocnice Motol a Na Homolce. Dále se zde mimo menší zdravotnická zařízení nachází i velké polikliniky jako je Barrandov, Kartouzská a poliklinika Lípa v Jinonicích. Na Praze 5 působí i nepřeberné množství nestátních zařízení, jejichž seznam radnice nezveřejňuje. (<http://www.praha5.cz>, 2016)

4.1.4 Spolky a sdružení na Praze 5

Na Praze 5 působí 78 organizací, které působí jak celosvětově (informační centrum OSN, Unicef atd.) i organizace věnující se přímo problematice v regionu (sdružení pro podporu začlenění Romů, Forum 50% aj.)

V téměř všech částech Prahy 5 také můžeme naleznout spolky tělovýchovné jednoty Sokol. (<http://www.praha5.cz>, 2016)

4.2 Socioekonomické ukazatele

4.2.1 Vývoj počtu obyvatel

4.2.1.1 Rok 2001

V roce 2011 měla městská část 79 164 obyvatel z celkového počtu 1 169 106 obyvatel Hlavního města Prahy. Oproti roku 1991 narostl počet obyvatel o 526, tedy o 0,7 %. Větší nárůst zaznamenaly pouze městské části Praha 13,14,15,16,17, 19,20,21 a 22, ostatní městské části zaznamenaly pokles počtu obyvatel. Z výsledků jasně vyplývá, že městské části, ve kterých počet obyvatel stoupl, jsou okrajové části, kde v těchto letech rapidně vzrostla výstavba. Praha 5 je tak jediná „vnitřní“ část Prahy, kde počet obyvatel neklesal, ale mírně vzrostl. K tomuto roku žilo na Praze 5 více žen než mužů a to 41 724.

Pokud podíl obyvatel dle věku vyjádříme v procentech, bylo složení následující: Do věku 14 let žilo na Praze 5 14,9% obyvatel, do 59 let 66,4 a nad 60 let to bylo 18,7 procent obyvatel. Průměrný věk tedy činil 39,8. (<https://www.czso.cz>, 2015)

4.2.1.2 Rok 2014

K tomuto roka měla městská část Praha 585 508 obyvatel z celkového počtu

1 259 079 obyvatel Prahy. V tomto roce na Praze 5 žilo 41 765 mužů a 43 743 žen. Děti do 14 let žilo v městské části 12 724, obyvatel do 64 let 59 030 a obyvatel nad 65 let 13 754. Tak jako všechny kategorie, zvýšil se i průměrný věk obyvatele a to 40, 9. (<https://www.czso.cz>, 2014)

4.2.2 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo

V městské části bylo v roce 2015 44 817 ekonomicky aktivního obyvatelstva a z toho bylo 41 736 obyvatel zaměstnaných. Pro srovnání v roce 2001 bylo ekonomicky aktivních 40 370 obyvatel. (<https://www.czso.cz>, 2015)

4.2.3 Mzdy

Statistiky neukazují přesné číslo na Praze 5, ale vytváří údaje za celé hlavní město. Hrubá měsíční mzda v Praze v roce 2015 činila 33 010 Kč, průměr za celou ČR byl 25 303 Kč. Dá se předpokládat, že mzdy v jednotlivých městských částech budou téměř totožné, proto se dají tyto čísla aplikovat i na Prahu 5. (<https://www.czso.cz>, 2015)

4.3 Rozpočet MČ Prahy 5

4.3.1 Vývoj rozpočtu

Tabulka 1: Rok 2012

Rozpočet rok 2012 (v tis. Kč)		
	Schválený rozpočet	Plnění k 31.12.2012
Daňové příjmy	102 955	75 958, 2
Nedaňové příjmy	7 410	11 135, 7
Kapitálové příjmy	0	1 000
Přijaté transfery	446 755, 6	653 337, 7
Celkem	557 102, 6	741 431,60
Neinvestiční výdaje	591 057, 5	533 366,70
Investiční výdaje	78 551,60	59 589,70
Celkem	669 609 1	592 966, 4
Příjmy - výdaje	-112 448,50	148 475, 2

Zdroj: vlastní zpracování z www.praha5.cz

Tabulka 2: Rok 2013

Rozpočet rok 2013 (v tis. Kč)		
	Schválený rozpočet	Plnění k 31.12.2013
Daňové příjmy	77 020	75 770
Nedaňové příjmy	8 300	10 930
Kapitálové příjmy	0	5 156, 1
Přijaté transfery	496 230, 8	699 754
Celkem	581 550,80	791 610, 1
Neinvestiční výdaje	550 951	555 606,10
Investiční výdaje	161 507	125 738
Celkem	712 458, 3	681 344, 1
Příjmy - výdaje	-130 907,50	110 266

Zdroj: vlastní zpracování z www.praha5.cz

Tabulka 3: Rok 2014

Rozpočet rok 2014 (v tis. Kč)		
	Schválený rozpočet	Plnění k 31.12.2014
Daňové příjmy	79 600	84 567, 1
Nedaňové příjmy	10 350	413, 5
Kapitálové příjmy	0	350
Přijaté transfery	601 068	821 171, 3
Celkem	544 490, 7	906 501, 9
Neinvestiční výdaje	544 490, 7	495 239, 1
Investiční výdaje	373 366, 2	252 611, 7
Celkem	917 856, 9	747 850,80
Příjmy - výdaje	-226 838,90	158 651, 1

Zdroj: vlastní zpracování z www.praha5.cz

Z tabulek je patrné, že Praha 5 plánuje schodkové rozpočty, ale v průběhu roku příjmy převýší výdaje.

4.3.2 Rozpočet MČ Prahy 5 za rok 2015

Praha 5 hospodaří se schodkovým rozpočtem, který vyrovnává finančními prostředky z minulých let. Plánované výdaje Praha 5 financuje ze svých vlastních příjmů, z transferů přijatých ze státního rozpočtu a rozpočtu Hlavního města Prahy či z dalších vlastních zdrojů.

Zastupitelstvo hlavního města Prahy schválilo návrh na rozdělení příspěvku na výkon státní správy a pro Prahu 5 byla schválena částka 46 379 tis. Kč. Oproti roku 2014 se tato částka snížila o 208 tis. Kč. Zastupitelstvo dále schválilo částku 211 724 tis. Kč jakožto příspěvek na školství a krytí běžných výdajů. Tato částka byla naopak o 7 243 tis. vyšší než v roce 2014.

Příjmy městské části 629 003 Kč s finančními prostředky z minulých let byly celkové příjmy 838,843,7 tis. Kč. Největší část příjmů tvořily přijaté transfery a to 538 103 tis. Kč, dále jsou to vlastní příjmy, které dohromady činí 90 900 tis. Kč. (<http://www.praha5.cz>, 2015)

Rozpočtová pravidla ukládají městské části povinnost zřizovat peněžní fondy, které soustřeďují peněžní prostředky finanční prostředky pro financování potřeb městské části. V roce 2015 schválila Praha 5 využití 110 000 tis. Kč z fondu rezerv a rozvoje, kde jsou uschovávány přebytky z minulých let ve výši, kterou schválí zastupitelstvo. Částka by se převážně měla do fondu vrátit z obdržených dotací a vratek z daně z příjmu.

Dále městská část zřizuje sociální fond, dočasné fondy, fond ekologie a fond rozvoje bydlení. Sociální fond je tvořen převodem prostředků ve výši 3,5% z celkového objemu mzdových prostředků a zůstatky z fondu ekologie a fondu rozvoje bydlení nebyly započteny do rozpočtu, protože MČ nepočítá s jejich využitím. (<http://www.praha5.cz>, 2015)

Výdaje Prahy 5 činí 838 843,7 tis. Kč z toho neinvestiční výdaje 569 882, 5 tis Kč a investiční ve výši 260 376,2 tis. Kč. Nejvyšší výdaje měl odbor majetku a investic, odbor městské zeleně a ochrany životního prostředí měl výdaje ve výši 89 452 tis. Kč, na školství bylo vynaloženo 240 715 tis. Kč, na sociální věci a zdravotnictví bylo vynaloženo 65 325 tis. Kč, na rozvoj bydlení bylo využito 11 866 tis. Kč, na dopravu 12 650, na bezpečnost a veřejný pořádek bylo vydáno 37 369 tis. Kč a na kulturu 33 701,3 tis. Kč.

Největší investicí odboru investičních akcí byla v roce 2015 rekonstrukce sportovního areálu ZŠ a MŠ Chaplinovo náměstí za 27 000 tis. Kč a rekonstrukce Dětského ostrova po povodních za 18 149 tis. Kč. (<http://www.praha5.cz>, 2015)

Největší investicí odboru bytového hospodářství byla úprava konstrukce budovy úřadu městské části za 8 700 tis. Kč. Zateplení a odvlhčení objektu v Košířích v hodnotě 11 600 tis. Kč byla největší investice odboru Bezpečnosti a veřejného pořádku. Rekonstrukce budovy bývalého gymnázia na školské, kulturní a společenské centrum v hodnotě 6 000 tis. Kč byla největší investicí odboru sociálních věcí a zdravotnictví.

Rekonstrukce budovy pro občany bez domova vyšla odbor školství na 10 000 tis. Kč. Naprosto nejvyšší investici ve výši 35 000 tis. Kč byla rekonstrukce ZŠ Nepomucká. (<http://www.praha5.cz>, 2015)

4.4 Volební mechanismy na Praze 5

V čele Prahy 5 stojí starosta, kterým je v současné době (2016) Radek Klíma za Top 09. Zastupitelstvo tvoří 45 členů a rada má 8 členů. Rada se schází pravidelně každé úterý a jedním ze členů je i současný starosta. Usnesení rady jsou vyvěšeny na internetu, ale samostatná jednání jsou neveřejná.

Městská část ze zákona provozuje kontrolní výbor a finanční výbor, které mají předsedy z řad členů zastupitelstva, dva místopředsedy a 8 členů. Dále městská část spravuje výbor majetku a investic, výbor otevřená radnice, školský výbor, výbor územního rozvoje, výbor životního prostředí, návrhový výbor a volební výbor. Dále zastupitelstvo zřizuje komisi pro sport a volný čas, komisi IT, komisi ombudsmanky, komise bytová, komisi pro sociálně – právní ochranu dětí, kulturní komise, komisi pro zahraniční vztahy s památkovou péčí, mediální komisi, komisi dopravní a stavební, komisi obchodních aktivit a EU fondy, komisi bezpečnostní, komisi sociální a zdravotní a redakční rada.

4.4.1 Volební období 2002-2006

Ve volbách bylo voleno 35 členů do zastupitelstva. Volby měly malou účast, pouze 34,6 %. Do voleb kandidovalo 7 subjektů z toho dvě sdružení nezávislých kandidátů. ODS, KSČM, Demokraté Jana Kasla, Křesťanská demokratická unie a Unie pro Prahu 5 sdružení US-DEU, NK mělo plně obsazené kandidátky, tedy 35 kandidátů. Sdružení nezávislých kandidátů Strana zelených SOS mělo 30 kandidátů a ČSSD 28 kandidátů.

Vítěznou stranou se stala ODS, která získala přes 40 % hlasů a 15 mandátů. Demokraté Jana Kasla získali přes 16% hlasů a 6 mandátů. Unie pro Prahu 5 sdružení US-DEU, NK a ČSSD získali shodně 4 mandáty a KSČM, Sdružení nezávislých Strana zelených a Křesťanská demokratická unie získali po 2 hlasech. Starostou se stal Milan Jančík z ODS, bývalý místostarosta Prahy 5. (<http://www.volby.cz>, 2002)

.Klíčovým zasedáním bylo hlasování o útlumu výuky ZŠ Pod Žvahovem. O jeden hlas byli přehlasováni odpůrci útlumu a bylo rozhodnuto, že se ZŠ sloučí s ZŠ Chaplinovo

náměstí. Zasedání provázely silné protesty ze strany občanů a zvedla se vlna odporu proti Milanu Jančíkovi, jak vyplývá i z dopisů občanů mířených na starostu Prahy 5. Bývalá budova ZŠ byla následně pronajata Tanečnímu centru. (<http://www.praha5.cz>, 2006)

4.4.2 Volební období 2006- 2010

Oproti volbám v roce 2002 se zvýšil počet volených zastupitelů na 43. Zvedla se i volební účast na 42,45 %. O čtyři subjekty se zvedl počet kandidujících uskupení na celkových 11.

ČSSD, ODS, SNK Evropští demokraté, Strana zelených, Křesťanská demokratická unie, Volba pro město Praha 5 a KSČM měli plně obsazené kandidátky. Strana Česká pravice měla 18 kandidátů, SONOB se zelenými za ochranu bydlení měli 13 kandidátů, Strana rovnost šancí měla 6 kandidáty a Koruna Česká dva kandidáty.

Vítěznou stranou se stejně jako v minulých volbách stala ODS, která získala přes 45% hlasů a obsadila 23 mandátů. ČSSD si polepšila a získala přes 15% hlasů, tedy 7 mandátů. (<http://www.volby.cz/>, 2006)

Strana zelených, která kandidovala oproti minulým volbám samostatně získala přes 13 % hlasů a 6 mandátů. SNK Evropští demokraté, kteří kandidovali poprvé, získali přes 10 % hlasů a 5 mandátů. KSČM získala 2 poslední mandáty, ostatní strany nezískali ani jeden mandát. Přestože Milan Jančík nezískal největší počet hlasů, stal se opět starostou. (<http://www.volby.cz/>, 2006)

Tyto volby provázela aféra kupčení s hlasy, kdy měl Milan Jančík navýšit počet členů ODS nezákonným způsobem. Milan Jančík si tak mohl pomoci k získání pozice na kandidátní listině. Informace z médií z té doby několikrát uvedli, že Milan Jančík kvůli této aféře kandidovat nebude, na poslední chvíli se však jeho jméno na kandidátce objevilo. (<http://zpravy.aktualne.cz>, 2006)

ODS měla v tomto období většinu, proto téměř všechny jejich návrhy prošly z důvodu, že pro schválení bylo vždycky potřeba 22 hlasů. Ze záznamů zasedání zastupitelstva za rok 2007 vyplývá, že většina obsahu jednání se týká prodeje pozemků či bytů a ve většině případů hlasovali všichni přítomní pro prodej, případně se malé procento členů zdrželo hlasování. Žádný prodej nebyl v tomto období zamítnut, pouze v případě prodeje domu na Arbesově náměstí bylo 13 členů zastupitelstva proti, ale návrh přesto prošel.

Ze zápisů zasedání zastupitelstva z roku 2008 je patrné, že většina hlasování se týkala prodeje či pronájmu domu či pozemků, kde byl návrh vždy schválen a nikdo nebyl proti. Vždy byl někdo ze zastupitelů nepřítomen a ve většině případů se cca 2-5% zastupitelů zdrželo hlasování. Největší počet zastupitelů hlasovalo pro při schvalování odměňování neuvolněných členů zastupitelstva, proti nebyl nikdo, pro 35 zastupitelů. Naopak nejvíc zastupitelů hlasovalo proti při schvalování příspěvku na rekonstrukci objektu v Prokopském údolí a co celkem 12 zastupitelů. Nesouhlas provázelo i hlasování o novém územním plánu, kde 25 zastupitelů bylo pro, 8 proti a ostatní se zdrželi hlasování nebo nebyli přítomni. Se schválením žádosti o poskytnutí slevy na nájem soukromé firmě nesouhlasilo 7 zastupitelů. V roce 2009 probíhalo hlasování stejně, většina návrhů se týkala prodeje či pronájmu domů a pozemků a všechny byly schváleny. V tomto roce strana Věci veřejné, která na Praze 5 nekandidovala, podala petici na odvolání Milana Jančíka. Proběhlo tajné hlasování, kde bylo schváleno, že Milan Jančík zůstane nadále starostou. V první části roku 2010 patřící do tohoto volebního období se schválilo navýšení počtu členů zastupitelstva na 45 pro volební období 2010-2014. Dva měsíce před řádnými volbami bylo schváleno odvolání Milana Jančíka z funkce starosty na jeho vlastní žádost a byl odvolán 27 hlasy. (<http://www.praha5.cz>, 2010)

4.4.2.1 Osobnost starosty Milana Jančíka

Jednou z předních postav polistopadového vedení Prahy 5 je její bývalý starosta Milan Jančík. Starostou Prahy byl od roku 2002 do roku 2010 a jeho starostování provází mnoho skandálů s prodejem majetku městské části. V roce 2002 v době, kdy měl jako místopředseda Prahy 5 na starost správu obecního majetku, pronajal firmě Bohemia group prostory v historickém domě na Janáčkově nábřeží, přestože byl členem představenstva. Poté, co kauza vyšla najevo, dostalo se mu podpory ze strany tehdejšího starosty Škalouda a vedení domovské ODS.

Jednou z největších kauz byla prodej budovy Ženských domovů. Jednalo se o budovu, ve které byly byty pro ženy, stanice městské policie a sídlo několika ordinací lékařů. Budova byla v majetku městské části, která ji za nevýhodných podmínek pronajímala firmě Akcent, která nájem platila formou investic do majetku. Radnice tedy rozhodla, že budovu firmě Akcent prodá za 135 milionů korun, dle znalců pod cenou. Tento nákup

organizoval právě Milan Jančík ještě jako místostarosta a svůj krok odůvodnil tím, že 40 milionů firma investovala do rekonstrukce a o tuto částku tedy byla ponížena prodejní cena. Kritici Milanu Jančíkovi v této kauze vytýkali především to, že investice do rekonstrukce byly formou nájmu, proto již neměly být součástí prodejní ceny. Přestože radnice občany a odpůrce ujišťovala, že objekt prodává s doložkou, že obyvatelé nesmějí být vystěhováni, postupně se tak dělo a nyní objekt slouží pouze pro komerční účely.

Další prodej se týkal budovy Sanopzu, sídla několika zubních ordinací. Radnice neměla zájem budovu prodat, ale pouze ji pronajímat. Z důvodu chátrání se ale zastupitelstvo usneslo, že budovou prodají. Odhadovaná cena byla přes 60 milionů, přesto radnice budovou prodala soukromému podnikateli za 45 milionů korun a vysloužila si tak kritiku, že nejedná v zájmu občanů. (<http://www.nasipolitici.cz>)

V roce 2005 byl starosta Milan Jančík prošetřován útvarem pro odhalování korupce a finanční kriminality, protože údajně nepravdivě informoval zastupitelstvo o prodeji pozemků Českých drah. Na zasedání zastupitelstva informoval

zastupitele o nabídce Českých drah na prodej pozemků, kde by mohlo vzniknout investiční centrum. Zastupitelé na základě této informace schválili převod 233 milionů na tuto investici do advokátní úschovny, později se ukázalo, že České dráhy tyto pozemky nenabídli k prodeji, což vedlo ke ztrátě části peněz na úrocích.

Největší kauzou, která se z regionální politiky přenesla až do nejvyššího vedení ODS je kauza, která má mediální název „Mrtvé duše“. Milan Jančík začal před komunálními volbami dle průzkumů ztrácet vliv a dle výsledků by neměl velké šance na znovuzvolení. Kauza se tedy týká navýšení počtu členů ODS na Praze 5 o 130 osob pár dní před komunálními volbami. Velká část těchto nových členů nesložila členský příspěvek běžným způsobem – tedy do rukou pokladníka, ale složila ho převodem na účet. Dle znaleckého posudku oponentů Milana Jančíka bylo 60 podpisů falešných. Mediální ohlas této aféry přiměl špičky tehdejšího vedení strany, aby celou záležitost prošetřili, jelikož situace mohla ohrožovat celou pražskou ODS. Z výsledků voleb z roku 2006 vyplývá, že Milan Jančík byl znovu zvolený starostou Prahy 5. (<http://euro.e15.cz>, 2002)

4.4.3 Volební období 2010-2014

V tomto volebním období se volilo 45 zastupitelů, jak odsouhlasilo předchozí zastupitelstvo. Účast se zvedla na 44,2%, ale klesl počet kandidujících stran a to na 8. Poznávacím znamením tohoto volebního období je fakt, že do zastupitelstva kandidovali pouze strany, nikoliv nezávislí kandidáti ani jejich sdružení. Přibyli dvě velké nově vzniklé strany a to Věci veřejné a Top 09. Tyto strany spolu se stranou Nezávislí občané Prahy a Stranou svobodných občanů kandidovaly na Praze 5 poprvé. (<http://www.volby.cz/>, 2010)

Strana svobodných občanů měla dva kandidáty, Věci veřejné a Nezávislí občané Prahy měli 44 kandidátů, ostatní strany měly plnou kandidátku.

Vítězem voleb se stala TOP 09, která získala téměř 30% hlasů a 15 mandátů. ODS získala přes 20% hlasů a 10 mandátů. ČSSD si oproti minulému volebnímu období polepšila o 2 mandáty a získala jich celkem 9. Věci veřejné získali 6 mandátů a KSČM zbylé dva.

TOP 09, ČSSD a Věci veřejné s podporou SZ tvořili koalici a starostou se stal člen TOP 09 Radek Klíma. Koalice měla většinu a to 30 hlasů a dále 3 hlasy Strany zelených pro konkrétní hlasování. Radu tvořilo 9 členů z řad koaličních partnerů.

Po dvou volebních obdobích ODS ztratila prvenství a poprvé stála v opozici proti nově vzniklé koalici. (<http://www.volby.cz/>, 2010)

Nové složení přineslo změny v hlasování zastupitelstva. Z důvodu zvýšení počtu členů zastupitelstva bylo staveno, že pro schválení musí hlasovat alespoň 23 členů. Z prvních zasedání nového zastupitelstva v roce 2010 je patrné, že ani při schvalování prodeje pozemků a domů již nepanovala taková shoda v hlasování jako u předchozího zastupitelstva. Je patrné, že mechanismy vládnutí se zde začínají pomalu měnit. Zasedání v roce 2011 probíhá ve výrazně kratších časových intervalech a ve větším počtu, než u zastupitelstev v minulých dvou obdobích. V tomto období zastupitelstvo několikrát hlasovalo o prodeji bytových domů v ulici na Šmukýřce, kde proti byl vždy stejný zastupitel za TOP 09. Na konci tohoto roku bylo 34 hlasy schváleno jednostranné navýšení nájemného ve všech objektech MČ5. V závěru roku zastupitelstvo rozhodlo o zřízení dvou nových výborů a to sociálního a zdravotního. (<http://www.volby.cz/>, 2010)

4.4.3.1 Odvolání starosty

V roce 2012 na 20. zasedání dne 16.10 byl v tajném hlasování odvolán starosta Radek Klíma. Návrh podal Jan Hlaváček a starosta byl odvolán 29 hlasy. Jako důvody odvolání byly uváděny nefunkčnost úřadu a projekt květináčů v ulicích, které zvedli nevoli i občanům. Do doby zvolení nového starosty byl zvolen první zástupce bývalého starosty Miroslav Zelený, aby dočasně vedl úřad. (<http://www.praha5.cz>, 2013) (<http://praha.idnes.cz>, 2012)

Na posledním zasedání toho roku byl Miroslav Zelený 31 hlasy zvolen starostou.

Po odvolání starosty Radka Klímy se klub TOP 09 rozdělil na tři frakce a to na zastupitele, kteří podporovali bývalého starostu, zastupitelé, kteří ho nepodporovali, ale setrvali v klubu TOP 09 a 5 zastupitelů, kteří byli z klubu vyloučeni a založili svůj klub Zvoleni za TOP 09 (ZZ TOP 09). Jeden z těchto vyloučených členů byl i nově zvolený starosta Miroslav Zelený. Strana zelených s těmito kroky nesouhlasila, a proto přešla do opozice. Z funkce zástupce starosty odešel Patrik Havlíček za TOP 09 a tím se počet členů v radě snížil na 7. Tento fakt vedl k rozpadu koalice a dal vzniknout nové menšinové koalici ZZ TOP 09 ČSSD a VV s podporou ODS. (<http://www.praha5.cz>, 2013)

4.4.3.2 Změny na radnici

Po rozpadu koalice se začaly rozpadat další kluby a to ČSSD odkud odešlo 5 zastupitelů, VV, kteří přišli o 3 zastupitele a TOP 09 opustili další 2 zastupitelé. Tito zastupitelé spolu s předchozími „odpadlíky“ utvořili na zasedání v dubnu roku 2013 nový klub Uzdravme naši politiku (UNP), který měl 18 členů. Předsedou byl starosta Miroslav Zelený. V dubnu 2013 vznikla další koalice UNP, ČSSD a VV s podporou ODS. Tento krok byl opozicí tvrdě kritizován, neboť klub nevznikl z voleb. (<http://zapet.cz>, 2014)

Během tohoto období zastupitelstvo a rada odsouhlasilo výstavbu v kontroverzní oblasti Vidoule, prodej pozemků v přírodním parku Košíře- Motol nebo odmítli nulovou toleranci hazardu.

Na zasedání v roce v lednu roku 2014 bylo schváleno založení radniční akciové společnosti. To kritizovala především Strana Zelených, která argumentovala tím, že se zneprůhlední finanční toky na radnici. (<http://zapet.cz>, 2014)

4.4.3.3 Rozpad koalice

V Březnu roku 2014 byl odvolán starosta Miroslav Zelený. Návrh na odvolání podal zastupitel za VV Ing. Jiří Vejmelka a byl podpořen 32 hlasy. Hlavním důvodem odvolání byl návrh na založení akciové společnosti. (<http://zapet.cz>, 2014)

Klub UNP se rozpadl a mnozí „odpadlíci“ již po třetí změnili klub, někteří přestoupili k nezařazeným, někteří do klubu Pro Prahu či Nezávislí Praha 5. Strana zelených soudí, že díky této situaci a snad i strach politiků z dalších komunálních voleb umožnilo, že na posledních zasedáních byla odmítnuta změna územního plánu umožňující výstavbu v lokalitě Vidoule západ a podání první námítky proti výstavbě v přírodním parku Prokopské a Dalejské údolí.

Tento rozklad koalice změnil stávající mechanismy na radnici a ovlivnil výsledek nastávajících voleb. (<http://zapet.cz>, 2014)

4.5 Výstavba na Praze 5

Z mapy změn územního plánu je možné zjistit, že Praha 5 má nejvíce změn územního plánu za poslední dobu. Dle dostupných dat zažádala od roku 2008 do roku 2013 o 321 změn v územním plánu z celkových 4265 změn. Pro srovnání Praha 12, která je v počtu změn na druhém místě jich má 254.

V roce 2014 radnice Prahy 5 na svých stránkách upozornila na dokument návrhu změny územního plánu hlavního města Prahy, kde se změny týkají i území Prahy 5. Radnice upozornila na kontroverzní projekty a vyzvala občany, aby se vyjádřila k navrhovaným změnám. (<http://www.praha5.cz>, 2014)

4.5.1 Vybrané problémové stavby na Praze 5

4.5.1.1 Výstavba viladomů v ulici Výhledová

Na 9. zasedání rady v roce 2009 byl odsouhlasen prodej pozemků pro stavbu viladomů ve Výhledové ulici. Proti výstavbě byly v roce 2009 podány dvě petice. Argumenty občanů se týkali především špatné dopravní obsluhy pro velké zásobovací vozidla, které nemohli projet úzkým průjezdem k objektu a dále problém se stavbou na vápencovém podlaží. Samotná stavba se plánovala od roku 1999, projednávání započalo v roce 2006. (<http://www.starysmichov.cz>, 2013)

Úřady neměly situaci s dopravou betonu vyřešenou, stavbu přesto povolili. Občané iniciující petice podali trestní oznámení v okamžiku, kdy si developerská firma vystavěla nelegální cestu pro dopravu materiálu. Radnice v roce 2013 musela zpochybnit rozhodnutí zastupitelů z minulého volebního období a dočasně zastavit výstavbu z důvodu stížností občanů a posudků odborné veřejnosti. Po uspokojivém vyřešení námitek stavba proběhla, ale v menším rozsahu. Místo 50 bytů byly odsouhlaseny dvě menší stavby každá s 5 byty. Firma chce stavět i třetí objekt tohoto typu, zatím ale nemá potřebná povolení.
(<http://www.novinky.cz>) (<http://praha5.zeleni.cz>)

4.5.1.2 Výstavba v parku Malvazinky

Proti zástavbě rozsáhlého parku Malvazinky mnoho let bojovali tamní občané z iniciativy Přátelé Malvazinek, kteří argumentovali tím, že projektů musí ustoupit místní školka a rozsáhlá plocha zeleně. U této stavby je prokázáno, že se jednalo o nevýhodný tender uzavřený zastupitelstvem vládnoucím v letech 2002-2006, konkrétně v roce 2006 smlouvou o smlouvě budoucí. V roce 2008 bylo zahájeno územní řízení a v roce 2010 bylo vydáno stavební povolení na první etapu. V roce 2012 soud zrušil územní rozhodnutí pro tuto stavbu z důvodu rozporu s územním plánem, ale developer mohl kácet a upravovat povrch na základě smlouvy z roku 2007. V roce 2013 radnice smlouvu vypověděla a od té doby se soudí s developerskou firmou. V současné době, tak stavba neprobíhá.
(www.pratelemalvazinek.cz/)

4.5.1.3 Výstavba Viladomů na Farkáně

Plán výstavby byl započat v roce 2008, kdy zastupitelstvo schválilo územní plán. Pozemky koupila společnost Central Group, která zde plánuje postavit viladomy. Občané proti výstavbě protestovali zasláním petice, v níž argumentují tím, že stavba zničí vzhled lokality a za hlavní důvod uvádějí, že stavba je v těsné blízkosti domů a naruší tak jejich statiku. V roce 2013 zastupitelstvo konstatovalo, že výstavba se neslučuje s dlouhodobě udržitelným rozvojem městské části. V témž roce městský soud vyhověl 5 let staré žalobě a zrušil územní rozhodnutí v souvislosti s výstavbou třetí budovy.

V roce 2014 magistrát zamítl odvolání proti stavebnímu povolení a rozhodl, že první 2 objekty se mohou začít stavět. (<http://kauzafarkan.tumam.cz/>)

4.5.1.4 Výstavba v Prokopském údolí

V Prokopském údolí souběžně probíhá několik problémových staveb, proti kterým protestuje i několik občanských sdružení a jiných institucí. Prvním takovým projektem je stavba na místě bývalé tovární haly Technoplynu z roku 1899. Po ukončení provozu továrny se stavba stala součástí Prokopského a Dalejského údolí a stojí v sousedství přírodní rezervace Prokopské údolí. V roce 2008 byl objekt navrhnout národním památkových ústavem na seznam kulturních památek. Ministerstvo kultury požadavek zamítlo s odůvodněním, že vlivem devastace a přírodních vlivů došlo k poškozením budovy. O dva roky později, tedy v době, kdy pozemky vlastnil developer se o zápis pokoušela Společnost pro ochranu Prokopského a Dalejského údolí, ale neúspěšně. Pro stavbu na pozemcích získala developerská společnost povolení na základě usnesení rady z roku 2013. (www.prokopovo.cz/, 2013)

Stejný developer plánuje v této oblasti další projekty a to vily Diamantica a byty Semmering. Média u všech tří projektů poukazují na střet zájmů, na které je upozornily občanské iniciativy z Prokopského údolí, především Prokopovo. Bývalá architektka Prahy 5 Elena Lacinová, která zastupovala městskou část v jednáních z developery je podle médií a Prokopova dvakrát ve střetu zájmů. Její manžel vlastnil pozemky určené ke stavbě, které vydražil za 6 mil korun. Pozemky po letech firma prodala za 38 mil, ale to už Libor Lacina firmu nevlastnil, prodal ji za 300 tis. Média a místní organizace upozorňují především fakt, že Libor Lacina firmu posléze koupil za stejnou částku zpět, ale bez pozemků. Libor Lacina se k prodeji nikdy nevyjádřil, jeho syn pak uvedl, že firmu prodal, aby mohl vyplatit spolupracovníky, kteří mu pomáhali s financováním koupě pozemku.

Za druhý střet zájmu občané z iniciativ považují fakt, že děti Eleny Lacinové jsou pracovně v úzkém vztahu k developerské společnosti JRD.

(<http://www.ceskatelevize.cz/>, 2014)

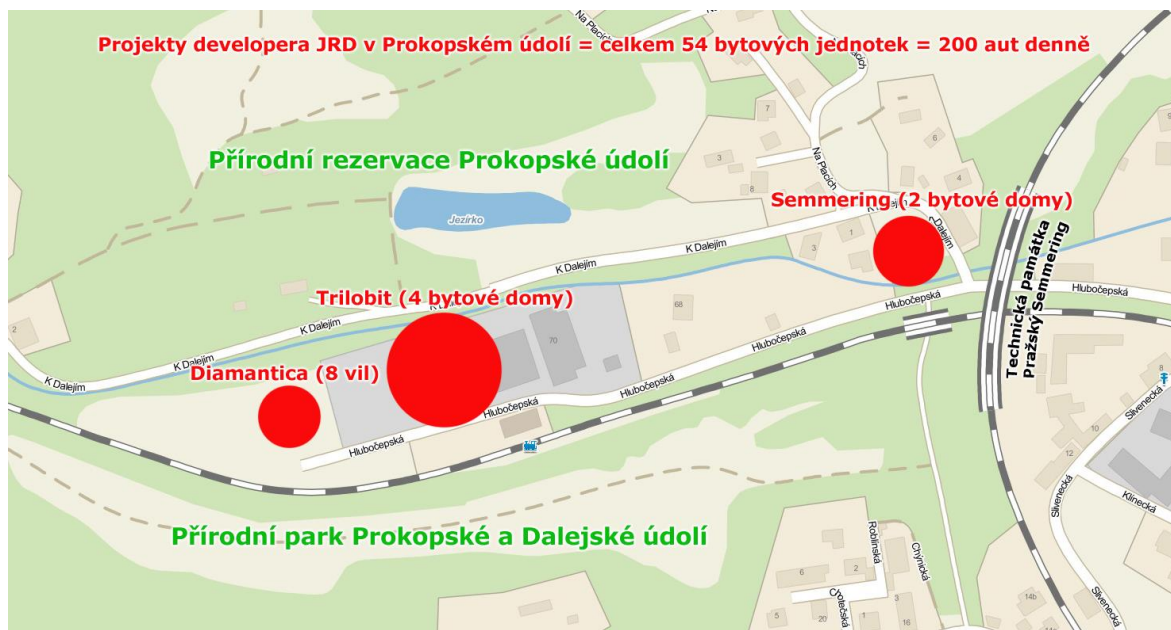
4.5.1.4.1 Městská část Praha 5 a výstavba v Prokopském údolí

Městská část schválila 28. Května 2013 výjimku z územního plánu pro developerskou společnost JRD. Předkladatelem návrhu byl starosta Miroslav Zelený a byl odsouhlasen 6 hlasy. Ze zasedání dále vyplývá, že rada vzala na vědomí finanční dar developera JRD ve výši 1 500 000 na účelovou investici do záměru v území s využitím pro volnočasové, sportovní a ekologické aktivity. Dále dar ve výši 3 000 000 za účelem sdružené investice do rekonstrukce Hlubočepské ulice. Jak řekl Judr. Tomáš Homola, který byl v této době předseda komise územního rozvoje, starosta návrh předložil bez stanoviska komise. Judr. Tomáš Homola uvedl, že se komise sešla začátkem roku 2013 3x, ale nedošla k závěru, natož k doporučení ať zápornému či kladnému. Uvedl, že podmiňovali vydání svého stanoviska doplněním podkladů a závazku JRD realizovat na své náklady dopravní komunikaci Hlubočepská. Judr. Tomáš Homola uvádí, že JRD tyto podmínky odmítlo a dalo starostovi jinou nabídku, finanční dar ve výši 4,5 mil. K daru Tomáš Homola uvádí, že ho radnice nikdy neobdržela. (<http://www.praha5.cz>, 2013)

Na jednání zastupitelstva ze dne 19. 6. 2014 předložil člen strany Zelených Lukáš Budín návrh, aby bylo znovu projednáno předchozí rozhodnutí o udělení výjimky pro stavby v Prokopském údolí. K tomuto návrhu vydal Judr. Tomáš Homola prohlášení na facebookových stránkách politické strany Demokraté Jana Kasla Praha 5, kde uvádí, že z důvodu pracovní neschopnosti neměl možnost návrh projít. (<https://www.facebook.com>, nedatováno)

Zastupitelstvo 27 hlasy schválilo, že nesouhlasí s umístěním výjimečně přípustné stavby v Prokopském údolí.

Obrázek 1: Mapa plánovaných projektů

Zdroj: www.prokopovo.cz

4.6 Prokopovo

4.6.1 Vznik

Prokopovo je sdružení rodin, které vzniklo v roce 2012 za účelem prosadit naplňování norem o Prokopském a Dalejském údolí a přírodní rezervaci Prokopské údolí.

Prokopovo bylo ještě před peticí a občanskou angažovaností proti krokům radnice hlavním organizátorem každoročního hlubočepského masopustu, který organizuje od roku 2011. Od roku 2012 také organizují v Hlubočepch projekt Zažít město jinak v rámci Evropského týdne mobility. Hlavními aktéry jsou Ivan Havel, Hynek Bečvář, Jan Havlín a Jan Kramer. (www.prokopovo.cz/, 2013)

Prokopovo je z hlediska své činnosti typické občanské sdružení, avšak nemá své stanovy a nemá jasně danou hierarchii.

Na základě rozdělení organizací podle typu se Prokopovo řadí na členskou zájmovou organizaci z důvodu, že Prokopovo organizuje i kulturní a zábavné akce. Prokopovo nehájí zájmy pouze svých členů, ale veřejnosti v Prokopském údolí a proto se z tohoto hlediska řadí mezi veřejně prospěšné společnosti. Na základě dělení dle strukturálně- operacionální definice splňuje Prokopovo všechny znaky. Přesto, že občanské sdružení nemá stanovy

ani organizační strukturu dalo se by se říct, že splňuje znak organizovanosti. (www.prokopovo.cz/, 2013)

4.6.2 Petice

Jednou z hlavních činností je zastavit devastaci v Prokopském a Dalejském údolí. Sdružení bojuje proti výstavbě v Prokopském údolí hlavně pomocí petice, která byla iniciována v roce 2013. Petice má 4 základní požadavky a to aby rada městské části přehodnotila rozhodnutí rady z roku 2013, které schválilo umístění výjimečně přípustné stavby „Obytný soubor Prokopského údolí“, s komerčním názvem Trilobit. Záměrem projektu je vystavění 34 bytů developerem JRD na území přírodní rezervace, konkrétně na místě starého továrního objektu. Prokopovo dlouhodobě poukazovalo a stále poukazuje na to, že objekt přesahuje limit pro funkci bydlení dané územním plánem o 39%. Současný limit je 60%, stavba ho navýší na 99%. Dále sdružení poukázalo na rodinné vazby mezi architektkou městské části Prahy 5 Ing.arch Elenou Lacinovou, která se účastnila stavebního a územního řízení s developerskou firmou JRD. Prokopovo Eleně Lacinové, potažmo městské části vytýká, že do řízení nepodala námítky a odmítala občanům vydat dokumentaci k projektu. Mezitím započaly práce na demolici továrny, na jejímž místě měl stát projekt. Demolici dle Prokopova umožnila Eva Čechová, pracovnice stavebního úřadu, o které se na stránkách sdružení mluví v souvislosti s rozhodnutími na stavebním úřadu MČ Prahy 5. Stránky zmiňují, že Eva Čechová byla z úřadu odvolána kvůli sérii chybných rozhodnutí v jiných stavebních projektech a posléze byla jmenována do funkce vedoucí oddělení územního plánování. V roce 2014 Prokopovo zaznamenalo úspěch, kdy na 33. zasedání zastupitelstva schválilo návrh Lukáše Budína ze strany Zelených na revokaci souhlasu s výjimečně přípustnou stavbou Trilobit. Jednalo se o první námítku, kterou radnice proti stavbě podala a tedy o velký úspěch všech skupin občanů, kteří proti stavbě dlouhodobě protestovali. (www.prokopovo.cz/, 2013)

Dalším bodem petice byl požadavek na Odbor ochrany životního prostředí MČ Prahy 5 a odboru životního prostředí, aby přezkoumal svůj záměr, kde parcelám 1282/1 a 1282/2 nepřiznává příslušnost do ochranné rezervace, která jim byla přiznána již v roce 1978. Jedná se o parcely, na kterých stojí dětské hřiště vybudované z vlastních prostředků místních obyvatel. Prokopovo na svých stránkách dokazuje, že parcely ještě po roce 2000 byly součástí ochranného pásma přírodní rezervace. Následně došlo k rozparcelování a této

parcele byl odňat status v ochranném pásmu. Prokopovo v souvislosti s odnětím uvádí, že odnětí proběhlo protiprávně. Občané podali pro výstavbě žalobu, kdy soud stále probíhá.

V současnosti dle vyjádření členů Prokopova a informací na jejich stránkách stavba probíhat nebude. Developera zastavil složitý systém podzemní kanalizace, kde hrozil reálný propad stavby. Radnice musí developerovi nabídnout jiné pozemky jako adekvátní náhradu. Na stránkách stavební firmy jsou byty nabízeny k prodeji.

(www.prokopovo.cz/, 2013)

Dalším požadavkem petice bylo odvolání Ing.arch. Eleny Lacinové z funkce vedoucí kanceláře architekta MČ Praha 5 kvůli střetu zájmu a upírání důležitých dokumentů veřejnosti. V současné době Elena Lacinová není ve své funkci z důvodu, že její organizační jednotka zanikla.

Posledním požadavkem bylo odvolání Judr. Tomáše Homoly z funkce předsedy Komise územního rozvoje. Judr. Tomáš Homola je v současné době zastupitelem MČ Praha 5, avšak v tuto chvíli (rok 2016) již není zřizována Komise územního rozvoje. Elena Lacinová se k údajnému střetu zájmu nevyjádřila ani občanům ani v médiích. Se souhlasem starosty s médii na toto téma komunikoval Judr. Tomáš Homola s odůvodněním, že je v této věci erudovaný. Vyjádřil se tak, že mu Ing. arch. Elena Lacinová sdělila: „*účast jejích manžela na postupné transakce s pozemky je shoda okolností a nemá vliv na současný stav*“. Judr. Tomáš Homola také popřel, že by Komise územního rozvoje mohla být ovlivněna Ing.arch. Elenou Lacinovou. (<http://www.ceskatelevize.cz/>, 2014)

K létu roku 2014 měla petice přes 3800 podpisů. K dosažení tohoto čísla pomohly dle slov Prokopova i akce Zažít město jinak či Masopust, kde lidé mohli přispět svými podpisy. Masopust v roce 2014 se tomuto tématu věnoval nejvíce, průvod byl veden po místech, kde by měli stát projekty developera. (rozhovor 5)

Kromě petice Prokopovo usiluje o regulaci parkování a omezení automobilového provozu na území Dalejského a Prokopského údolí, podílet se na tvorbě územně plánovací dokumentace a zavést transparentnost v MČ Praha 5. (<http://prokopovo.cz>, nedatováno)

4.6.2.1 Vyjádření Tomáše Homoly k požadavkům petice a výstavbě

Jedním z bodů petice bylo i odvolání Judr. Tomáše Homoly z funkce předsedy komise územního rozvoje. Ve svém prohlášení uvádí, že v případě stavby Trilobit na území bývalé továrny se nejedná o výstavbu v území přírodní rezervace, jak dle něj uvádí

Prokopovo. Hranice přírodní rezervace nejsou v místě stavby, a v tomto případě se jedná o tzn. brownfield, nikoliv o zástavbu přírodního parku, uvádí dále Homola.

Judr. Tomáš Homola dle svých slov s výstavbou nesouhlasí, protože sám v Hlubočepích se svojí rodinou žije. Tvrdí, že výstavba nerespektuje charakter Hlubočep a je mu prý líto, že došlo k odstranění celé továrny a nebyly zachovány alespoň některé fragmenty. Jelikož továrna nebyla památkově chráněna, domnívá se, že MČ nemá mnoho argumentů proti výstavbě a argumenty typu hodí se, nehodí, si dle jeho názoru MČ nemůže dovolit.

Připouští, že výhrady k paní Lacinové mohou být oprávněné, ale nebylo jí nic prokázáno a zároveň si myslí, že tyto výhrady přispěli k jejímu odvolání. (<https://www.facebook.com>, nedatováno)

4.6.2.2 Vyjádření a činnost developera

Za JRD se sporadicky vyjadřuje Jindřich Kindl, který v roce 2013 po udělení výjimky uvedl, že výstavba projektů Diamantica je v souladu s platným územním plánem a má územní povolení. Dále uvedl, že pro projekt Trilobit zajišťuje stanovisko pro územní rozhodnutí a dodal, že se firma snaží, aby návrh co nejvíce zapadl do území Prokopského údolí. Jan Kramer v článku na stránkách Strany zelených uvedl, že ředitel JRD Jan Řezáb si postěžoval, že si každý může založit sdružení a zdržovat tak jeho projekty.

V dubnu roku 2013 se na radnici Prahy 5 konala výstava studentských prací na využití Prokopského údolí, kterou firma JRD podporovala. Tato podpora se setkala s kritikou o.s Prokopovo. (<http://praha5.zeleni.cz>, 2013), (<http://praha.idnes.cz>, 2013)

4.6.2.3 Otevřený dopis

V červnu roku 2013 zaslalo o.s Prokopovo otevřený dopis ve kterém radnici vyzývá, aby své rozhodnutí o udělení výjimky pro developera JRD revokovala. Prokopovo v dopise uvádí několik důvodů, proč tento dopis zasílají. Poukazují na netransparentnost při schvalování výjimky, která souhlasí s umístěním výjimečně přípustné stavby. Dále poukazují na příbuzenské vztahy mezi Elenou Lacinovou a jejími dětmi v JRD, stejně jako v petici. Prokopovo v dopise dále uvádí, že se rada vzdala možnosti zabránit výstavbě

výměnou za 4,5 milionu korun, což jak upozorňuje Jan Kramer z Prokopova je 1/3 ceny jednoho bytu v komplexu Trilobit. (<http://praha5.zeleni.cz>, 2013)

4.7 Společnost proti developerské výstavbě v Prokopském údolí (SPDV)

4.7.1 Co předcházelo vzniku

Stejně jako u Prokopova se kterým je SPDV v začátcích spjato je důvodem vzniku rapidní výstavba v Prokopském údolí. Nejprve se zakládající členové podíleli na šíření petice Prokopova, později se rozhodli k založení strany. Kromě dvou projektů Diamantica a Trilobit na místě bývalé továrny Technoplyn SPDV protestuje proti výstavbě třetího projektu Semmering, jelikož by byl postaven na pozemku, kde stojí jejich základna.

Z rozhovoru se zakládajícími členy vyplývá, že jim vadila především činnost radnice a především pak jejího stavebního úřadu. Jak říká předseda strany Ing. Tomáš Krčma tak stavební úřad v rozhodnutích nerespektoval budoucí dopravní, ekologickou a estetickou zátěž, ale přímo je obcházel tím, že uděloval výjimky ze zákonů a vyhlášek. Sám zmiňuje rozsáhlou činnost Prokopova, ale myslí si, že jejich ovlivnění dalších kroků radnice je omezené. (rozhovor 1)

Založení strany inicioval její současný místopředseda Jiří Hurdálek, který je místní starousedlík provozující občerstvení. Právě tato vlastnoručně postavená stavba by byla srovnána se zemí v případě, že by došlo na stavbu projektů Semmering. Občerstvení i plácek s dětským hřištěm před ním je jednou z hlavních lokalit každoročního Masopustu a dalších akcí. O různorodé komunitě občanů z celé Prahy, kteří se kolem Jiřího Hurdálka seskupují a seskupovali, bylo napsáno i v příloze deníku Právo 8. 10. 2015. Nejedná se tedy o klasické „štamgasty“, ale o lidi různých profesí, kteří se rozhodli mu pomoci v záchraně Prokopského a Dalejského údolí. (rozhovor 1,2)

Jelikož jeho občerstvení navštíví v letních měsících nespočet výletníků a kolemjdoucích bylo zde jedno z hlavních stanovišť pro petici Prokopova, kterou Jiří Hurdálek i ostatní budoucí členové SPDV podporovali. (rozhovor 1)

4.7.2 Vznik

Nejprve chtěl Jiří Hurdálek založit stranu s pomocí Jaroslava Poupěte, který mu pomohl s právní úpravou petice. Jaroslav Poupě se rozhodl, že pomůže Jiřímu

Hurdálkovi po právní stránce přes své známé právníky, ale rozhodl se, že kandidovat bude za KSČM. S šířením petice Jiřímu Hurdálkovi začal vypomáhat Tomáš Krčma, později Irena Čeledová. Tomáš Krčma je dlouhodobě nespokojen se změnami územního plánu, a přestože není občanem Prahy 5, rozhodl se, že bude členem strany. Irena Čeledová se narodila přímo v Hlubočepích, kde žije celý svůj život a jak sama říká, nechtěla nečinně přihlížet devastaci míst, kde žije od narození. (rozhovor 2)

Na základě Zákona o sdružování v politických stranách a hnutích č.424/1991 sb. Na začátku roku 2014 začal tří -členný přípravný výbor ve složení Jiří Hurdálek, Tomáš Krčma a Irena Čeledová sbírat podpisy na petiční archy. Text petice byl jednoduchý, obsahoval pouze větu „Nesouhlasím s výstavbou v dolní Části Prokopského údolí. Podpisy byly sháněny především v občerstvení a na šíření a zajišťování podpisů se dále podíleli stálí zákazníci občerstvení a různí příznivci. Sám Jiří Hurdálek byl velice překvapen, kolik kolemjdoucích se o problém zajímalo. (rozhovor 1,2)

Mezitím přípravný výbor oslovil členy Prokopova, zda mají zájem kandidovat s nimi. Prokopovo odmítlo z toho důvodu, že se nechtěli politicky angažovat, chtěli dál bojovat pomocí petice, ale ne být spojováni s politikou, uvedl Ivan Havel, člen Prokopova. Dále Prokopovo oslovilo Josefa Matouška, který je zakladatel Společnosti pro ochranu Prokopského a Dalejského údolí. Kvůli neshodám s Jiřím Hurdálkem nakonec se SPDV nespolupracoval. Jak podotýká Tomáš Krčma, jednalo se o neshody soukromého charakteru a v otázce výstavby měli Jiří Hurdálek a Josef Matoušek stejný názor.

(rozhovor 1,2,5)

Jelikož podpisy byly shromažďovány především v občerstvení, došlo k situaci, kdy mnoho podpisů bylo neplatných nebo byly archy nesprávně vyplněny. Největší množství archů bylo vyřazeno z důvodu, že obsahovaly špatné údaje jako chybné trvalé bydliště či absence rodného čísla. Jak říká Tomáš Krčma tak s tímto se počítalo od začátku, proto si vytvořili dostatečnou rezervu, celkem sesbírali kolem 3000 podpisů. Přípravný výbor vytvořil stanovy a zažádal u ministerstva vnitra o registraci. Po několika námitkách ke stanovám byla dne 21. 7. 2014 provedena registrace strany se sídlem K Dalejím 6, což je adresa občerstvení a zároveň základny SPDV.

Členy strany se stali Tomáš Krčma jako předseda, Jiří Hurdálek jako místopředseda a Irena Čeledová jako třetí člen strany. (rozhovor 1-3)

4.7.3 Volební kampaň

Jelikož od registrace do voleb konaných ve dnech 10.10 a 11.10 2014 nezbývalo mnoho času, museli členové i příznivci zahájit „volební kampaň“. Jak říká Irena Čeledová a Tomáš Krčma, tak kampaň byla čistě dobrovolnická práce členů a jejich sympatizantů. Tisk letáků zajišťovali sympatizanti na domácích tiskárnách a posléze tyto letáky byly rozdávány do poštovních schránek. Dle odhadů Ireny Čeledové, která vedla letákovou kampaň, jich bylo rozdáno kolem 2000. Jiří Hurdálek prováděl agitaci přímo v základně. Dle slov Jiřího Hurdálka celá kampaň probíhala ve finanční a dobrovolnické režii sympatizantů. Irena Čeledová organizovala informační stánek na Chaplinově náměstí na Barrandově a v ulici K Dalejím byla umístěna naučná stezka s informačními tabulemi, která byla též vyrobena na náklady členů a jejich příznivců.

Jak uvádí Tomáš Krčma, tak jediným větším výdajem byl volební inzerát v časopise Pražská Pětka, který stál 6000 Kč a financoval ho spolu s ním Jiří Hurdálek. Svoji stranu propagovali i na sociální síti Facebook. (rozhovor 1,3)

4.7.4 Sestavení kandidátky

SPDV sestavilo kandidátku pro volby na Praze 5 se 45 kandidáty. První v pořadí byla Irena Čeledová, následoval Jiří Horký a za ním Jiří Hurdálek. Tomáš Krčma na této kandidátce nebyl z důvodu, že nemá na Praze 5 trvalé bydliště. Následné pořadí bylo dle slov Jiřího Hurdálka téměř náhodné a kandidátka byla sestavena ze sympatizantů, kteří vyplnili petici a souhlasili se zařazením na kandidátní listinu.

SPDV kandidovalo i do zastupitelstva hlavního města Prahy, kde vedoucím kandidátky, která měla 65 kandidátů, byl Tomáš Krčma. Na druhém místě figuroval Jiří Hurdálek. Dle slov Tomáše Krčmy a Jiřího Hurdálka byla tato kandidatura pouze z důvodu upozornění existence strany a možností pro občany, kteří neměli trvalý pobyt na Praze 5, ale chtěli se angažovat. Dle slov všech členů SPDV nebyla tato kandidátka prioritní a SPDV samo nevěřilo v takový počet hlasů, aby mohlo být v zastupitelstvu. I z tohoto důvodu bylo pořadí dalších kandidátů čistě náhodné. Jak připouští sami členové, byla kandidátka sestavena narychlo a případnými členy zastupitelstva by se stali oni a o dalších by se dohodlo po volbách. (rozhovor 1,2)

4.7.5 Volby

Volby, které se konaly ve dnech 10. 10. a 11. 10. 2015 se účastnilo 35,58 % voličů. Společnost proti výstavbě v Prokopském údolí získala celkem 35 595 hlasů, celkem 4,2% hlasů, tudíž nedosáhlo na hranici 5%. Irena Čeledová tento výsledek přisuzuje tomu, že kapacity dobrovolníků nestačily na to oslovit letáky občany ze Smíchova, Hůrky či Jinonic, kteří jsou také v sousedství Prokopského údolí. I Jiří Hurdálek věří, že kdyby kampaň byla rozsáhlejší, chybějící hlasy by získali. Tomáš Krčma věří, že kdyby bylo na kampaň více času a lepší organizace, mohli dosáhnout lepšího výsledku. (rozhovor 1,3)

Po volbách se Tomáš Krčma vyjádřil tak, že výsledek je potřeba brát realisticky a poukázal na srovnání s výsledkem SPDV a hnutím Pro Prahu (3,63%), které mělo na Praze 5 masivní kampaň. Dále podotknul, že občané mají o problematiku životního prostředí zájem a poukázal i na dle jeho názoru dobrý výsledek strany Zelených. (rozhovor 1)

V některých volebních okrscích si SPDV vedlo výborně. Ve volebním okrsku Hlubočepy získalo 19,77%, tedy první místo. Tento výsledek překvapil Tomáš Krčmu, avšak očekával, že v Hlubočepích bude mít SPDV velkou podporu i od členů a sympatizantů Prokopova. (rozhovor 1)

Ve volebním okrsku Žvahov získalo přes 15%, tedy druhý největší počet hlasů. Žvahov je volební okrsek v těsném sousedství Hlubočep a stojí zde zmíněné viladomy. Výborný výsledek lze tedy přisuzovat i odporu občanů proti další možné výstavbě nejen na Žvahově.

Ve volebních okrscích na Barrandově společnost získala průměrně 8,5% hlasů. Pro Irenu Čeledovou, která na Barrandově vedla kampaň, nebyl výsledek natolik překvapivý, neboť v této oblasti oslovila nejvíce lidí pomocí letáčků ve schránkách a organizovala zde informační stánek. (rozhovor 3)

Překvapivý výsledek byl v okrsku Konvářka, kde získalo SPDV přes 10%. Konvářka se nachází nedaleko Smíchova v Košířích a je poměrně vzdálená od Prokopského údolí, takže v této oblasti nebyla vedena kampaň.

Ve volbách do zastupitelstva hlavního města Prahy získalo SPDV 96 733 hlasů, což v procentech znamenalo 0,47% z celkového počtu hlasů. (<http://www.volby.cz>, 2014)

Tabulka 4: Výsledky ve vybraných okrscích

Okrsek	Výsledek v %
Konvářka	10,51
Kesnerka	6,62
Žvahov	15,77
Hlubočepy	19,77
Barrandov	8,5

Zdroj: vlastní zpracování z informací od SPDV

4.7.6 Situace po volbách

Volební výsledek neumožnil SPDV zasednout v zastupitelstvu, ale přesvědčil je, že mají ve své činnosti pokračovat. Nadále pomáhají Prokopovu v činnosti a to jak v boji proti další výstavbě, ale i s organizací Masopustu a dalšími akcemi.

V současné době největší akcí SPDV je vydávání časopisu Prokopák, které financuje Jiří Hurdálek. Prokopák vychází jednou za 3 měsíce a přispívat do něj může kdokoliv, kdo má co říct k danému tématu. Tištěná verze je k dostání v základně SPDV v občerstvení a elektronická verze je ke stažení na Facebooku. Nejnovějším plánem Jiřího Hurdálka je kandidovat do parlamentu. Jiří Hurdálek má vizi, že kandidatura zviditelní jeho stranu, nevěří, že by uspěl, proto to ani nedělá, jak sám říká.(rozhovor 1,2)

4.8 Volby 2014

V těchto volbách kandidovalo rekordní množství stran a sdružení, celkem 19. Nově přibyla například Pirátská strana, Společnost proti výstavbě v Prokopském údolí, RESTART 2014 či SNOP-5. Za zmínku stojí i nově kandidující strana Konzervativní aliance 2014, kde v čele kandidátky stál bývalý starosta Prahy 5, Milan Jančík. Nejedná se o nově vzniklou stranu, ale jedná se o nový název pro stranu Nezávislí občané Prahy, která neúspěšně kandidovala v minulých volbách.

Nejvýraznější nově kandidující stranou se stalo ANO 2011, která získala přes 18% hlasů a 11 mandátů, tedy nejvíc ze všech kandidujících stran. ANO 2011 mělo plně zaplněnou kandidátku, tedy 45 kandidátů v čele s Jiřím Špaňhelem.

ANO 2011 mělo jako první bod svého programu „Zamezení nekontrolovanému drancování městské zeleně“, parkovací systém či vyrovnané rozpočty. Výsledek se dal očekávat, jelikož strana si vedla dobře i v rámci celé Prahy. (<http://www.volby.cz>, 2014)

Top 09 získalo přes 17% hlasů, tedy 10 mandátů. Oproti loňským volbám si pohoršilo o 5 mandátů. Výrazně si polepšila Strana Zelených, která získala 7 mandátů, tedy o 4 víc než v loňských volbách. Strana zelených inovovala svůj volební program a jako hlavní bod na Praze 5 si stanovila ochranu životního prostředí a územní rozvoj. Voličům v programu přislíbila zabránění dalšího rozprodeje pozemků v přírodních parcích, podpora opravy staré zástavby namísto nových projektů nebo citlivý územní rozvoj. Jak program napovídá, Strana zelených i ANO 2011 reagovali na nespokojenost občanů s výstavbami na Praze 5. Strana zelených navíc přímo cílila i na obyvatele Barrandova a Hlubočep, kteří nesouhlasí se zástavbou Prokopského údolí. Jedná se o první volby, kdy velké strany zmínily ve volebních programech tuto problematiku. (<http://www.volby.cz>, 2014)

ODS získala téměř 10% hlasů a obsadila 6 mandátů, ČSSD získala 4 mandáty a KDU-ČSL a Nezávislí spolu s Patriots P5 a Demokraté JK získali po třech hlasech. Poslední mandát obdržela Česká pirátská strana, konkrétně Josef Matoušek. Jedná se o zakladatele Společnosti pro ochranu Prokopského a Dalejského údolí. Česká pirátská strana obdržela 3,06% hlasů, tedy výrazně méně, než strana Pro Prahu, Strana svobodných občanů, KSČM nebo SPDV. Česká pirátská strana měla na kandidátce 24 kandidátů, po přepočtení % platných hlasů na kandidáta, tak získala 5,73% a překročila tedy nutnou 5% hranici. Konzervativní aliance 2014 získala 0,48 % hlasů a nezískala tedy mandát v zastupitelstvu. (<http://www.volby.cz>, 2014)

4.8.1 Povolební situace

Po volbách se TOP 09, Strana Zelených, KDU-ČSL, ČSSD a Česká pirátská strana dohodla na koalici, hnutí ANO 2011, které získalo nejvíc mandátů tak zůstalo v opozici.

Starostou se stal Radek Klíma za TOP 09, který už starostou byl v letech 2010-2012. Koalice měla ve 45 členném zastupitelstvu 25 hlasů, tedy většinu.

Rada byla složena ze 7 radních, zasedli všechny koaliční strany. Rozdělení proběhlo tak, že TOP 09 měli na starost majetek, Strana zelených měla na starost životní prostředí, územní rozvoj a dopravu. Pod ČSSD spadala sociální oblast a KDU- ČSL připadla oblast školství. (<http://www.top09.cz/>, 2014)

Zvolený zástupce za Českou pirátskou stranu po volbách přešel ke klubu Zelených. Jak se vyjádřil sám Josef Matoušek, tak toto rozhodnutí udělal proto, že se obával, že s jedním hlasem nemá šanci ovlivnit hlasování, proto se přidal ke straně, která uznává stejné hodnoty jako on. Jednací řád Prahy 5 stanovuje počet členů, kteří mohou vytvořit klub na nejméně dva členy, takže ani z tohoto hlediska by neměl možnost být v klubu sám. Mnozí lidí mu tento krok vyčítali, s jeho rozhodnutím nesouhlasí ani členové SPDV. Kritizují ho především kvůli tomu, že nevěří, že Zelení dostojí svým volebním slibům. (<http://www.top09.cz/>, 2014)

4.8.2 Vládnutí radnice Prahy 5 od roku 2014 dosud

Jedním z prvních rozhodnutí rady v roce 2015 bylo obnovení výuky na základní škole Žvahov. Rada odsouhlasila výuku 1-5. ročníku od 1. 9. 2015. Tomuto schválení předcházely petiční akce od občanů a radnice otevření podmínila přihlášením nejméně 17 žáků do prvního ročníku, což se podařilo. Tento krok je důležitý pro obyvatele Hlubočep i z toho důvodu, že začali mít pocit, že radnice se snaží napravit rozhodnutí bývalého starosty Jančíka.

V září roku 2015 došlo neočekávaně k rozpadu koalice, kdy spolupráci vypověděla Česká pirátská strana a strana Zelených. Místostarosta Lukáš Budín ukončení spolupráce odůvodňuje tím, že straně Zelených dlouhodobě vadilo fungování úřadu a fakt, že za 10 měsíců nebyl vybrán tajemník. Lukáš Budín uvedl, že na situaci upozorňoval, ale nebyla řešena, proto se strana rozhodla pro tento krok. V tuto chvíli (2016) je stále místostarostou a dá se předpokládat, že proběhla dohoda mezi stranami koalice.

Zastupitelský klub Strany zelených s podporou Pirátů vydal na svých webových stránkách tiskové prohlášení, kde vysvětlují důvody ukončení koalice. Jako důvody uvádějí kromě toho, co zmínil Lukáš Budín i fakt, že panovala nedůvěra mezi členy Rady MČ nebo problémy s administrací veřejných zakázek. Klub Strany zelených v prohlášení dále uvádí,

že chtějí podporovat program, za který byli zvoleni ať v opozici či koalici. (<http://praha5.zeleni.cz>, 2015)

Ze zpráv médií vyplývá, že Lukáš Budín spolupracoval s lobbistou Janem Skalickým, který je neúspěšným kandidátem na starostu Prahy 5 za stranu Pro Prahu. Klub Strany zelených v tiskové zprávě uvádí, že požaduje, aby Lukáš Budín s lobbistou ukončil spolupráci. Na tiskové konferenci v září roku 2015 Lukáš Budín oznámil, že spolupráci ukončil. (<http://praha5.zeleni.cz>, 2015)

4.8.3 Současný postoj radnice

Volební programy některým kandidujících stran a především Strany zelených obsahovaly přísliby kandidátů ohledně zamezení změn v územním plánu. Jiří Hurdálek a Irena Čeledová jsou vůči činnosti radnice skeptičtí a nemají pocit, že by se situace ohledně staveb v Prokopském údolí zlepšila. (rozhovor 1-3)

S těmito pesimistickými názory nesouhlasí Tomáš Krčma, který věří, že přítomnost Josefa Matouška a zastupitelů ze Strany zelených zlepšila poměry na radnici a myslí si, že jsou zárukou proto, že se nebudou opakovat excesy stavebního úřadu jako za minulého zastupitelstva. Jeho názor potvrzují i kroky Lukáše Budína a Strany zelených. Lukáš Budín se domnívá, že současná radnice bere víc v potaz připomínky občanských sdružení a SPDV. Z rozhovoru s Lukášem Budínem, zástupcem starosty vyplývá, že Strana zelených dělá kroky proti stavbě Semmering i na základě připomínek a existence občanských iniciativ, které na problémové stavby nejen v Prokopském údolí poukazují. Lukáš Budín upozorňuje na doporučení, které schválil Výbor územního rozvoje a předloží ho radě. Návrh na schválení tohoto doporučení navrhl předseda Výboru územního rozvoje Ing. Josef Cuhra, člen KDU- ČSL. Text doporučení uvádí, že pozemky s čísly 1282/1 a 1282/6, na kterých mají stavby stát, jsou v ochranném pásmu rezervace a slouží pro rekreaci širokého okruhu občanů. Další doporučení nabádá radu, aby směnila nebo vykoupila parcely, na kterých mají stavby stát. Lukáš Budín dle svých slov nyní domlouvá pověření rady, aby mohl jednat s developerem o směně pozemků. Připouští i možnost výkupu, ale podotýká, že neví, jak se k návrhům postaví developer. (rozhovor 4)

Lukáš Budín, který má na starost mimo jiné i územní a stavební řízení se domnívá, že se zlepšila i celková situace v oblasti územního plánování. Lukáš Budín byl navrhovatelem zrušení Kanceláře architekta MČ Praha 5, která byla na základě tohoto

návrhu zrušena. Nahradil ji Odborem územního rozvoje a navýšil počet členů z tří na devět. Dále poukazuje na úzkou spolupráci mezi radnicí a Institutem plánování a rozvoje hlavního města Prahy (IPR) a magistrátem. Spolupráce se týká zpracování územních studií na důležité lokality, jako jsou Barrandov, Radlické údolí nebo Smíchov jih. Zlepšení vidí Lukáš Budín i v otevření komunikačních a informačních kanálů směrem k veřejnosti pomocí otevřených výborů a komisí. (rozhovor 4)

5 Závěr

Městská část Praha 5 je jednou z největších městských částí v hlavním městě Praha a žije zde 85 508 obyvatel z celkového počtu 1 267 449 obyvatel Prahy (k 1. lednu 2016). Jelikož se jedná o část hlavního města Prahy, mají zde občané nadprůměrné příjmy oproti zbytku České republiky a je zde vysoké HDP.

Městská část hospodaří s vysokým schodkovým rozpočtem, který dorovnává příjmy z minulých let a zároveň získává vysoké částky v podobě transferů (zejména od magistrátu). Plánované příjmy za rok 2015 byly 838 843, 7 tis Kč, což je přibližně stejná výše jakou disponuje například město Zlín.

Z hlediska vzniku občanských iniciativ zde mohou mít tyto socioekonomické aspekty velký vliv.

Infrastruktura v městské části je na výborné úrovni, nachází se zde velké nemocnice Motol a Na Homolce a velké množství státních i nestátních zdravotnických institucí. Městská část disponuje i velkým množstvím mateřských školek, základních škol a středních škol různého zaměření. V katastru městské části se nachází čtyři soukromé vysoké školy a sídlí zde fakulta Karlovy Univerzity.

Dopravní dostupnost zajišťuje metro B a nepřeborné množství autobusových a tramvajových linek. Obyvatelům městské části výrazně ulehčila stavba tunelového komplexu, který snížil množství projíždějících aut pod jejich okny.

Z výzkumu voleb je patrné, že se stranický systém na Praze 5 neliší od celonárodní úrovně, což potvrzuje Jüpnerovu teorii. Na Praze 5 je dlouhodobě nízká volební účast, ve zkoumaném období nikdy nepřesáhla 50%.

Do zastupitelstva, kam se volí 45 zastupitelů, většinou kandidují velké parlamentní strany, jak je patrné z výsledků voleb od roku 2002. Dvě volební období zde vyhrálo ODS a tato éra je provázena skandály kolem osobnosti bývalého starosty Milana Jančíka, který byl před koncem svého volebního období odvolán. Od roku 2010 zde hraje výraznou roli TOP 09, která v těchto volbách zvítězila, a starostou se stal Radek Klíma právě z této strany.

V polovině volebního období byl odvolán, což není na Praze 5 nic neobvyklého, jak potvrzuje odvolání starosty v předchozím volebním období. Toto odvolání spustilo na radnici rozpad koalice a velké množství zastupitelů změnilo svůj klub. Starostou byl zvolen Miroslav Zelený, který založil klub zastupitelů Uzdravme naši politiku, jenž nevznikl z voleb.

Rozhodnutí tohoto starosty byla kritizována a právě v tomto období vzniklo na Praze 5 několik občanských iniciativ, které se rozhodli proti krokům radnice protestovat.

Práce se zaměřuje na dvě občanské iniciativy, které vznikly kvůli jeho rozhodnutí o výstavbě v Prokopském údolí, chráněnému krajinnému území na Praze 5. První iniciativou je občanské sdružení Prokopokovo, které jako svůj protest zvolilo formu petice. Petice má čtyři body a kromě nesouhlasu s výstavbou požaduje i odvolání některých členů zastupitelstva. Prokopovo upozornilo na svoji činnost i otevřeným dopisem a reportáží České televize, ale výstavbě dvou objektů se jim nepodařilo zabránit. Druhou iniciativou je založení politické strany s názvem Společnost proti výstavbě v Prokopském údolí, kterou založili tři občané. Je velice zajímavé, že se rozhodli pro tak radikální krok jako založení politické strany namísto, aby zvolili kandidaturu pod některou z existujících parlamentních či neparlamentních politických stran nebo nekandidovali jako místní sdružení nezávislých kandidátů, kde by však bylo nutné sehnat více podpisů na petici. Z úspěšného zápisu strany je zřejmé, že se podařilo sehnat potřebných tisíc podpisů, z čehož vyplývá, že občanské iniciativy v Prokopském údolí mají obrovskou podporu veřejnosti.

Volební výsledek 4,19 % neumožnil, aby SPDV zasedla v zastupitelstvu, ale její členové věří, že se jim podařilo na výstavbu upozornit a ve svých aktivitách stále pokračují. Občanské iniciativy v Prokopském údolí nezabránily výstavbě dvou projektů, které již developer staví a nabízí k prodeji, ale nejspíše se jim podařilo zabránit výstavbě třetího projektu Semmering. Proti tomuto projektu se na radnici postavila i Strana Zelených, která v posledních volbách získala tolik hlasů, že obsadila sedm postů v zastupitelstvu. Radnice nyní jedná s developerem o odkupu či směně pozemků. Stavba však měla stát na parcele, pod kterou je složitý systém kanalizace a nabízí se otázka, zda by zde developer skutečně stavěl, i kdyby se tomu občanské iniciativy nesnažily zabránit.

Přestože SPDV ve volbách neuspěla, tak se dá říct, že je možné založit a kandidovat s takovým konceptem, který je typický spíše pro komunální politiku v méně lidnatých obcích. Za předpokladu lepší organizace má SPDV velkou šanci v příštích volbách uspět.

6 Seznam použitých zdrojů

Literatura

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

BROKL, Lubomír. *Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-85850-48-6.

ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3061-5.

SKOVAJSA, Marek. *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-681-0.

ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Úvod do současné politologie: [srovnávací analýza demokratických politických systémů]*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0218-9.

ŘÍCHOVÁ, Blanka, Petr JÜPTNER, Martin RIEGL a Kamil ŠVEC. *Analýza politiky a političtí aktéři: možnosti a limity aplikace teorií v příkladech*. Vydání první. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2015. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-187-9.

JÜPTNER, Petr. Komunální koalice a politické modely. *Politologická revue*. Praha, 2004, (2), 80-101.

Internetové zdroje

BEZ KORUPCE. *Zákon 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze* [online]. 2011 [cit. 2016-02-11]. Dostupné z: http://www.bezkorupce.cz/zakon_1312000_sb_o_hlavnim_meste_praze/

BUREŠ, Vítězslav a Pavel ŠVEC. *Stavět v Prokopském údolí? Developer a odpůrci se přeli na výstavě* [online]. 2013 [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: <http://praha.idnes.cz/dalsi-vystavba-v-prokopskem-udoli-d5p>

BYTOVÉ DRUŽSTVO FARKÁŇ. *Kauza viladomy Farkáň* [online]. 2014 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: www.kauzafarkan.tumam.cz/

CZSO. *Prace a mzdy* [online]. 2016 [cit. 2016-02-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/prace_a_mzdy_prace

CZSO. *HDP národní účty* [online]. 2016 [cit. 2016-02-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/hdp_narodni_ucty

ČESKÁ TELEVIZE. *Stojí za schválením bytů v Prokopském údolí rodinné vazby?* [online]. 2014 [cit. 2016-02-11]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1043148-stoji-za-schvalenim-bytu-v-prokopskem-udoli-rodinne-vazby>

HOMOLA, Tomáš. *Demokraté Jana Kasla Praha 5* [online]. 2016 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/demokratejanakaslap5/?fref=nf>

CHARVÁT, Jan. *Zastupitelé odvolali starostu Prahy 5 Radka Klímu* [online]. 2012 [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://praha.idnes.cz/odvolali-starostu-prahy-5-radka-klimu>

JANIŠ, Petr. *Plánovaná výstavba viladomů na pražském Zličově vzbuzuje řadu otázek* [online]. 2012 [cit. 2016-02-10]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/bydleni/reality-a-finance/258904-planovana-vystavba-viladomu-na-prazskem-zlichove-vzbuzuje-radu-otazek.html>

KLUB PŘÁTEL STARÉHO SMÍCHOVA. *Stavbě developera má zabránit soud* [online]. 2013 [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: <http://www.starysmichov.cz/view.php?cisloclanku=2013020006/>

KLUB PŘÁTEL STARÉHO SMÍCHOVA. *Továrnu nahradí diamantové vily* [online]. 2013 [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: <http://www.starysmichov.cz/view.php?cisloclanku=2013020006/>

KREMER, Jan. *Bagry v Prokopském údolí* [online]. 2013 [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: <http://praha5.zeleni.cz/bagry-v-prokopskem-udoli/>

CZSO. *Malý lexikon obcí České republiky* [online]. 2014 [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2014-n-gdc2kaznu1>

CZSO. *Historický lexikon obcí České republiky - 1869 - 2011* [online]. 2015 [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-1869-az-2015>

MIHALÍK, Vojtěch. *TĚŽKOSTI SDRUŽENÍ NEZÁVISLÝCH KANDIDÁTŮ A NEZÁVISLÉHO KANDIDÁTA PŘI VSTUPU DO VOLEB DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ* [online]. 2014 [cit. 2016-02-11]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/tezskosti-sdruzeni-nezavislych-kandidatu-a-nezavisleho-kandidata-pri-vstupu-do-voleb-do-zastupitelstev-obci-95829.html>

NAŠI POLITICI. *JUDr. Milan Jančík, MBA* [online]. 2014 [cit. 2016-02-10]. Dostupné z: <http://www.nasipolitici.cz/cs/politik/2332-milan-jancik/profilujici-informace-a-kauzu-3-majetkove-zalezitosti-prahy-5>

POKORNÁ, Martina a Drahomír BARTA. *Residence Výchledová* [online]. 2013 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://praha5.zeleni.cz/residence-vyhledova/>

- PRAHA 5. *Historie* [online]. 2016 [cit. 2016-01-28]. Dostupné z: <http://www.praha5.cz/cs/sekce/historie/>
- PRAHA 5. *Rozpočet v tomto a předchozím roce* [online]. 2015 [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.praha5.cz/cs/dokument/8-rozpocet-v-tomto-a-predchozim-roce>
- PRAHA 5. *Zastupitelstvo* [online]. 2016 [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.praha5.cz/cs/sekce/zastupitelstvo/>
- PRAHA 5. *Zasedání zastupitelstva* [online]. 2006 [cit. 2016-02-10]. Dostupné z: <http://www.praha5.cz/cs/sekce/usneseni-zastupitelstva/>
- PRAHA 5. *Zasedání zastupitelstva* [online]. 2010 [cit. 2016-02-10]. Dostupné z: <http://www.praha5.cz/cs/sekce/usneseni-zastupitelstva/>
- PRAHA 5. *Zasedání zastupitelstva* [online]. 2014 [cit. 2016-02-10]. Dostupné z: <http://www.praha5.cz/cs/sekce/usneseni-zastupitelstva/>
- PRAHA 5. *Zasedání zastupitelstva* [online]. 2015 [cit. 2016-02-10]. Dostupné z: <http://www.praha5.cz/cs/sekce/usneseni-zastupitelstva/>
- PROKOPOVO. *Kauzy JRD* [online]. 2013 [cit. 2016-02-10]. Dostupné z: http://prokopovo.cz/kauzy_jrd.html
- PROKOPOVO. *Petice* [online]. 2013 [cit. 2016-02-10]. Dostupné z: <http://prokopovo.cz/petice.html>
- PŘÁTELE MALVAZINEK. *Informace o nás* [online]. 2014 [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.pratelemalvazinek.cz/>
- ROZVOJ OBCÍ. *Samospráva* [online]. 2011 [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://www.rozvojobci.cz/news/samosprava/>
- SLONKOVÁ, Sabina. *Mrtvé duše: ODS škrtila na kandidátce* [online]. 2006 [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/domaci/mrtve-duse-ods-skrtala-na-kandidatce/r~i:article:175563/>
- SPDV. *Společnost proti developerské výstavbě v Prokopském údolí* [online]. 2016 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/spdvystavbe/?fref=ts>
- STŘEDNÍ ŠKOLY. *Střední školy – Praha 5* [online]. 2016 [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: <http://www.stredniskoly.cz/seznam-skol/praha/praha-5/>
- ŠTĚTKA, Jan. *Neprůhledný kupec* [online]. 2002 [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://euro.e15.cz/archiv/nepruhledny-kupec-810518>

TOP 09. *Zástupci koalice v Praze 5 podepsali smlouvu, starostu má TOP 09* [online]. 2014 [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <http://www.top09.cz/regiony/praha/regionalni-organizace/praha-5/zastupci-koalice-v-praze-5-podepsali-smlouvu-starostu-ma-top-09-17208.html>

VOLBY. *Volby 2002* [online]. 2002 [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/kv2002>

VOLBY. *Volby 2006* [online]. 2006 [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/kv2006>

VOLBY. *Volby 2010* [online]. 2010 [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/kv2010>

VOLBY. *Volby 2014* [online]. 2014 [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/kv2014>

ZÁKONY ONLINE. *Zákon o sdružování občanů (zákon č. 83/1990 Sb.)* [online]. 1990 [cit. 2016-02-22]. Dostupné z: <http://zakony-online.cz/?s92&q92=all>

ZA PĚT. *KOHO (NE)VOLIT V PRAZE 5, díl 1. - Přeběhlíci a Uzdravovači 2010-2014* [online]. 2014 [cit. 2016-02-21]. Dostupné z: <http://zapet.cz/volby2014/%C4%8D%C3%A1nky/koho-volit-d%C3%AD-1.-p%C5%99eb%C4%9Bhl%C3%ADci-2010-2014>

Rozhovory

Rozhovor 1 - Tomáš Krčma

Rozhovor 2 - Jiří Hurdálek

Rozhovor 3 - Irena Čeledová

Rozhovor 4 - Lukáš Budín

Rozhovor 5 - Prokopovo

Přílohy

Příloha 1: Rozhovor SPDV

- 1) Co Vás vedlo k založení politické strany?
- 2) Z jakého důvodu jste zvolili tuto formu kandidatury a ne třeba kandidaturu jako SNK?
- 3) Jak probíhalo založení strany?
- 4) Jak probíhala volební kampaň a kdo ji financoval?
- 5) Jak pokračuje Vaše činnost?
- 6) Plánujete znovu kandidovat?
Jestli ano – proč
Jestli ne – proč
- 7) Vnímáte, že Vaše činnost přispěla k řešení problému?
- 8) Plní současné zastupitelstvo alespoň zčásti Vaše představy?

Příloha 2: Rozhovor Prokopovo

- 1) Z jakého důvodu jste odmítli kandidaturu pod hlavičkou SPDV, když váš hlavní cíl je totožný?
- 2) Vnímáte, že Vaše činnost přispěla k řešení problému?
- 3) Plní současné zastupitelstvo alespoň zčásti Vaše představy?

Příloha 3: Rozhovor Lukáš Budín

- 1) Jak současná radnice vnímá občanské iniciativy v Prokopském údolí?
- 2) Máte pocit, že se situace v oblasti územního plánování zlepšuje, když nyní jak strana máte větší počet v zastupitelstvu a jedná se o jeden bod z vašeho volebního programu?
- 3) Pokud ano, můžete uvést konkrétní případ(y) ?
- 4) Vnímáte, že problematiky výstavby a změn v územním rozvoji má větší podporu v zastupitelstvu?
- 5) Podniká radnice kroky proti výstavbě obytných domů Semering v Prokopském údolí?

Příloha 4: Volební leták SPDV

Vážení spoluobčané,

dovolte, abychom Vás seznámili s novým politickým hnutím, které se bude ucházet o Vaše hlasy v nadcházejících komunálních volbách. Jak již napovídá název, primárním cílem hnutí je zabránit nevratnému poškození Prokopského a Dalejského údolí bezohlednou výstavbou. Dosavadní politické reprezentace takovou výstavbu buďto mlčky, nebo otevřeně schvalovaly. My jsme subjektem, který chce přírodu Prokopského údolí nevyčísitelné hodnoty zachovat i příštím generacím.

Po staletí byly Prokopské a Dalejské údolí zapomenutým místem. Probíhala zde pouze malorozsahová těžba vápence, která naopak přispěla ke zvýšení malebnosti krajiny odkrytím geologických profilů a vytvořením jezírka. Díky své nedostupnosti zůstalo Prokopské údolí jedním z nejzachovalejších přírodních oblastí na území Prahy. Spolu se Šáreckým údolím slouží občanům hlavního města ke každodenní aktivní rekreaci a přírodovědcům ke studiu vývoje Země.

Domy Semmering místo hřiště

Volební č. 17 (Praha 5)
13 (hl. m.)

Developerská společnost JRD však v Prokopském údolí odhalila potenciál k ziskům. Vychází vstříc těm, kteří si chtějí koupit vše, i vlastní ohrazený kus „přírody“. V Prokopském údolí blízko nádraží již dnes staví 8 tzv. *Vil Diamantica* v ceně okolo 20 mil. Kč za jednu vilu. Pro „méně majetné“ má v příštím roce u nádraží vyrůst malé sídliště *Trilobit* s celkem 34 byty (okolo 10 mil. Kč) a na místě dnešního dětského hřiště v ulici K Dalejím pak dva domy *Semmering* s 12 byty (7 až 9 mil. Kč).

Reálná hrozba nevratného zničení posledních kousků pražské přírody pro zisky jednotlivců nás donutila postavit se tomuto procesu. Protože vliv stavebníků na komunální politiku na Praze 5 je dosti vysoký a na občanské aktivity není téměř brán zřetel, rozhodli jsme se jít cestou přímé účasti na rozhodování. Založili jsme politické hnutí a z občanů, kteří sdílí naše názory, jsme sestavili kandidátky pro volby do zastupitelstva Prahy 5 i do magistrátu. Naším cílem v oblasti ochrany Prokopského údolí je:

- zrušit již vydané výjimky o umístění staveb,
- bránit účelovým převodům obecních pozemků do majetku developerů a spřízněných osob,
- měnit územní plán ze zastavitelného území na území přírodní a nikoliv naopak,
- využívat zákonných opravných prostředků proti rozhodnutím, která odporují ochraně Prokopského údolí a přilehlých oblastí,
- sledovat probíhající stavební práce z hlediska jejich dopadu na životní prostředí,
- zpřísnit nařízení o přírodních parcích hl. m. Prahy, aby bylo skutečně bráněno jejich zastavění.

Chcete-li zachovat poslední zbytky přírody v Praze, podpořte ve volbách SPDV! Dnes plánované a stavěné projekty totiž mohou být jen prvním krokem k úplné devastaci Prokopského a Dalejského údolí!

Další informace a celý volební program naleznete na www.spdv.wz.cz, www.facebook.com/spdvystavbe

Kobercová zástavba Divčích hradů podle studie zadané MČ Praha 5